Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ.
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 204 (16427) | 1983 оной сентябриин 4, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС-тэ болон ВЛКСМ-эй ЦК-да

1982—1983 онуудта малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет болон ВЛКСМ-эй Центральна Комитет хаража үзэбэ. Олон колхоз, совхозууд, ажахынууд хоорондын ба хүдөө ажахын бусад предприятинууд, районууд, областьнууд, хизаарнууд, автономито ба союзна республиканууд КПСС-эй ЦК-гэй майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэжэ, тэрэнние эмхи гуримтайгаар үнгэргэһэн, адууһа малай тоо толгойе олошоруулһан, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлһэн байна гэжэ энэ асуудалаар баталагдан абтаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Түрүү онол аргануудые, хамтын нодрядые, фермэнүүдтэ ажалай эмхидхэлэй бусад түрүү түхэл маягуудые үргэнөөр ашаглалгада, тэжээл болон һалбариин бүхы нөөсэнүүдые һайнаар хэрэглэлгэдэ, үйлэдбэриин эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха талаар малшан бүхэнэй хүсэл эрмэлзэлые дээшэлүүлгэдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн элсүүлхы ехэ үүргэ дүүргэһэн байгаа. Эдэ бүгэдын ашаар үбэлжэлгын үедэ орон доторнай мяха, һү болон үндэгэ үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлүүлэгдээ, эдэ продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбүүд амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Агропромышленна комплекс сын предприятинуудай ба эмхинүүдэй коллективүүдэй хоорондохи харилсаан бэхижээ гэжэ документ дотор тэмдэглэгдээ.

Гэхэтэй хамта зарим колхоз, совхозууд, хүдөө ажахын бусад предприятинууд, эмхинүүд мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын тула улам үргэжэ байгаа арга боломжонуудаа гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ шадабагүй, һү һаам болон үхэр малай шэгнүүрые нэмээлгэ хангалтагүй бага байна, эхэ малай һубайралгаһаа, адууһа малай гарзалгаһаа, продукциин шанарай хангалтагүй муу байлгаһаа ехэ гээгдэлнүүд тохёолдоно гэжэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэбэ.

Һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөө эмхидхэлгэдэ ёһын тэдыдэ хандаһанһаа уламжалан, зарим ажахынуудта мал ажалые хүгжөөлгэдэ ехэ гээгдэл үшарһан байна. Хэа хаанагүй фермэнүүдтэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээгүй, түрүү үүсхэлнүүд, эрдэм ухаанай ба ажалай түйлалтанууд һулаар нэбтэрүүлэгдээ. Партиина, профсоюзай ба комсомолой организацинууд, совет болон хүдөө ажахын органуудай, колхоз, совхозуудай ба хүдөө ажахын бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд фермэ бүхэнэй ажал хэрэгүүдые али бүхы талаһаань гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, тохёолдоһон дутуу дунданууднаа шухала тобшололнуудые хэхэ, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдахын тула бүхы хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

1982—1983 онуудта малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет болон ВЛКСМ-эй Центральна Комитет согсолходоо, 8 союзна, 4 автономито республикануудые, 29 областьнууд ба хизаарнуудые, хүдөөгэй 200 районуудые, 1000 колхоз, совхозуудай, ажахынууд хоорондын ба бусад предприятинуудай эмхинүүдэй коллективүүдые илаһанда тооложо, тэдэнние КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаба.

1982—1983 онуудта малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүнгүүдые түйлаһан хэдэн союзна, автономито республикануудай, областьнуудай хангалтатай ажал тэмдэглэгдээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай 1982 оной ноябриин 9-нэй тогтоолоор хараалагдаһан гуримаар 1983—1984 онуудта малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөе үргэлжэлүүлхэ гээшэ тааpамжатай гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

1983—1984 онуудта малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүд 1983 оной дүрбэдэхи кварталай, 1984 оной түрүүшын хахалай үрэ дүнгүүдһээ хараада абтажа, согсологдохо байна.

Малай үбэлжэлгэдэ хаһа саг соогоо бэлдэжэ, тэрэнние эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө колхоз, совхозуудай, агропромышленна комплексын бусад предприятинууд ба эмхинүүдэй коллективүүдэй дунда ажалай мүрысөө али бүхы талаар элэбхижүүлхыень эхин партиина, профсоюзай ба комсомолой организацинуудай, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй анхарал хандуулхыень союзна республиканудай Компартинуудай ЦК-нуудта, партиин крайкомуудта, обкомуудта, окружкомуудта, райкомуудта, СССР-эй министерствэнүүд болон албан зургаануудта, союзна ба автономито республиканудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, арадай депутадуудай хизаарай, областной, городской, районно, сельскэ болон поселково Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ, агропромышленна нэгэдэлнүүдтэ, профсоюзуудай соведүүдтэ ба комитедүүдтэ дурадхагдаа. Бүдүүн, шэмэтэ ба бусад тэжээл нөөсэлэн бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ огто һуларуулжа болохогүй, ниитын адууһа малые, эрхэтэдэй хубиин үхэр малые имиэ тэжээлээр бүрин хүсэдөөр хангаха шухала. Малай байрануудые, тэжээлэй цехүүдые, фермэнүүдэй техническэ хэрэгсэлнүүдые үбэлжэлгэдэ һайн шанартайгаар, богони болзор соо бэлдэхэ хэрэгтэй. Мал ажалые техническэ талаарнь харуулһалгын, материальна ханалгын хэмжээе дээшэлүүлхын, һалбариин продукциие дары түргөөр тушаажа абаад, һайн шанартайгаар болбосоруулан буйлуулхын түлөө Сельхозтехникын, холимог тэжээлэй, микробиологическа, химическэ, мяха ба һүнэй, эдеэ хоолой, промышленностиин бусад һалбарнуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ табигдадаг эрилтые шангадхаха.

Социалис мүрысөөнэй хүмүүжүүлгын үүргые үргэнөөр хэрэглэхэ, ажалша коллективүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ, мал ажалай продукциин үйлэдбэрилгые али бүхы талаарнь ехэдхэхын, шанарыень һайжаруулхын, тогтоогдоһон даабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхын тула тэдэнэй хүсэлэл оролдолгонуудые элсүүлхэ хэрэгтэй.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшадые—хүдөө ажахын, эдеэ хоолой, мяха ба һүнэй, холимог тэжээлэй болон микробиологическа промышленностиин, загаһанай ажахын, Сельхозтехникын предприятинууд ба эмхинүүдэй ажалшадые, мүн мүрысөөндэ хабаадаһан бүхы хүнүүдые халуунаар амаршалаад, агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэд эрдэм ухаанай ба түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, мяха, һү ба бусад продукци үйлэдбэрилгые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхын, шанарыень һайжаруулхын түлөө, СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхын, КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй түгые бүри дээшэнь үргэхэ аабза гээд батаар найдажа байһанаа мэдүүлнэ.

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

1982—1983 онуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын түлөө союзна ба автономито республиканудай, хизаарнуудай, областьнуудай, автономито округуудай, районуудай, колхоз, совхозуудай, ажахынууд хоорондын ба хүдөө ажахын бусад предприятинуудай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК хаража үзэхэдөө, эдэ коллективүүдые илаһанда тооложо, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаба:

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ РАЙОНОЙ **«Знамя Ленина» колхоз.**

УЛААН-ҮДЫН РАЙОНОЙ **«Советская Россия» колхоз.**

БЭШҮҮРЭЙ РАЙОНОЙ **Хёлгын совхоз.**

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ РАЙОНОЙ **«Авангард» совхоз.**

ХОРИИН РАЙОНОЙ **Хүрбын совхоз.**

Жэшээлхэдэ, Соведэй гүйсэдкомой даалгабаряар совхозой мелиоратор депутат М. А. Доржиев нэгэдэхи отделениин, библиотекые даагша депутат Е. П. Сапожникова, хоёрдохи, совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ депутат Д. Д. Ширапнимбуева гурбадахи, веттехник депутат Н. Н. Доржиева дүрбэдэхи отделениин үбһэшэдэй звенонуудта туһалжа, тэдэнэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгажа, хинажа байгаа.

Үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо Л. Е. Шкваровай, В. Ц. Цыдыповэй, Г. С. Разуваевай болон бусадай звенонууд социалис мүрысөөндэ ходо түрүүлжэ ябана. Юрэнхыдөө, Соведэй депутадууд сооһоо Ц-Д. Н. Найданова, И. А. Сапожников, Р-Х. В. Жамсаранова, А. Е. Шкваров, Б. Т. Чимитов болон бусад илангаяа эдэбхитэйгээр ажаллаа.

Депутадуудай, Соведэй бүхы ажалшадай эршэтэ ажалаар мүнөө дээрээ 30 мянган шахуу центнер үбһэн һурилэгдөөд байна. Тиихэдэ 3300 тонно сенаж, 800 тонно силос даранхайбди.

Таряа хуряалга эхилжэ, түрүүшын хэдэн зуун гектар талмайн ургаса баал болгогдон унагаагдаба. Хуряалгын техникэ бэлэн болоһоор үнинэй юм. Таряа хуряалгада ябаха механизаторнууд тушаа асуудал зүбөөр шиидхэгдээ.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, ургаса таряа хуряалгын үедэ нютагай Соведэй гүйсэдкомой зүгһөө бүхы хэмжээнүүд абтажа байна.

Тиигэжэ бидэнэр КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, оронойнгоо Эдеэ хоолой программые урагшатайгаар дүүргэхын, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй, тиин табан жэлэй түсэбые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө шармайн оролдожо байнабди.

В. ЦЫРЕНДАШИЕВ,
Загарайн районой Дабаатын сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Малаа һайн тэжээлээр хангая!

ЗАЛУУШУУЛАЙ ХУБИТА

Эдэ үдэрнүүдтэ Захаамнай районой Дүтэлүүрэй совхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ комсомол-залуушуулай табан звено ажаллана. Эдэнэй гурбан звенонь нэгэдэхи отделенидэ, бусадынь хоёрдохи, гурбадахи отделенидэ үбһэ бэлэдхэнэ.

Ниитынгээ адууһа малда элбэг ехээр, шанартай тэжээл нөөсэлжэ абахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн оролдожо байһан Алексей Бадмаевай хүтэлбэрилдэг коллектив найман хүнһөө бүридэнхэй. Дунда Голой сабшалан даажа абаһан эдэ үбһэшэд һүүлэй үдэрнүүдэй дүнгөөр 80 гектарай ногоо сабшажа, бүхыдөө 500 шахуу центнер үбһэ һурилһэн байна. Ингэжэ комсомол-залуушуулай звенонуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ дурсагдагша коллектив шалгаржа, совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй дамжуулгын улаан вымпелээр шагнагдаһан байна.

Мүнөө үбһэшэд тэжээл бэлэдхэлгээ ойрын үдэрнүүдтэ сүм дүүргэхээр эрмэлзэнхэй ажаллана.

Д. НИКОЛАЕВ.
Захаамнай район.

ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭХЭБДИ

Һүүлэй жэлнүүдтэ тараан ажалда үйлэдбэриин агротехническэ түрүү онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, энэ һалбаряа мал ажалтай нягта холбоотойгоор эрхилдэг болоһоноймнай ашаар совхоздо муу бэшэ үрэ дүнгүүд түйлагдана.

Тусхайлбал, үнгэрһэн жэлдэ орооһо таряа, малай тэжээл элбэгээр бэлэдхэһэнэй ашаар совхоз үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ, мяха, һү болон бусад продукци элбэгээр үйлэдбэрилһэн, гүрэндэшье ехээр худалдаһан байна. Гадна ажахыда бэлэдхэгдэһэн үбһэ тэжээл үнгэрэгшэ үбэлдөө малдамнай хүсэд хүреэд, горитой хубинь хүр нөөсэдэ ороһон юм. Жэшээлхэдэ, нёдондоной 7 мянган центнер үбһэн, тэды шэнээн сенаж, силос хүр оронхой.

Энэ жэлдэ совхозой таряалан, сабшалан дээрэ ороoһо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай, үбһэ ногооной ургаса муу бэшээр ургаа.

Эгээл тиимэһээ үнэн зүрхэнһөө оролдожо хэһэн ажалайнь һайн ургасаар харюулагдаад байхада, мүн сагай уларилайшье яһала таарамжатай байһанда совхозой таряашад, механизаторнууд, бүхы хүн зон урма баяртай хүдэлнэ.

Мүнөө ажахыда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ямараар ябажа байһан тухай тобшоор хэлэхэдэ иимэ. Һүүлэй мэдээгээр совхозой бүхы отделенинүүдтэ хамтадаа 26,7 мянган центнер үбһэн бэлэдхэгдээд байна гэхэ гү, али ойрын хоёр—гурбан хоногой туршада үшөө 300 гаран центнер энэ бүдүүн тэжээл суглуулагдажа, түсэбнай дүүргэгдэхэнь. Манай үбһэшэдэй звенонууд энээгээрээ һанаагаа амарангүй, өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, даабариһаа гадуур үшөө 6 центнер үбһэ нэмэжэ бэлэдхэхээр шиидэ.

Үбһэ хуряалгын звенонуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ 4-дэхи отделениин Петр Семенович Пуховскойн хүтэлбэрилдэг ажалаа гараар, морёор хэдэг багашаг звено эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр түсэбэйнгөө ёһоор 1300 центнер үбһэ хуряажа абаха аад, 1800 центнер үбһэ сомоо. Мүн энэл отделенидэ И. Г. Балдаковай даадаг оньһожоруулагдаһан звено баһал түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Даабариингаа ёһоор 8310 центнер үбһэ суглуулжа бэлэдхэхэ аад, 8500 центнер үбһэ сомонхой. Ойрын үдэрнүүдтэ эдэнэр үшөө 1500 центнер үбһэ хуряажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ эрмэлзэлтэй хүдэлнэ. Һүри сомодог, нюруулдаг хүнүүд В. Н. Костриков, М. Г. Быков, И. В. Метешев гэгшэд онсо шалгарна. Гурбадахи отделениин түрүү механизатор П. Т. Пермяковой даадаг оньһожоруулагдаһан звено 7000 центнер үбһэ сомохо аад, даб дээрэ 6800 центнер үбһэ һурилөөд байнхай.

Энэ жэлдэ совхоздо сенаж, силос дараха тухай оньһожоруулагдаһан хоёр отряд эмхидхэгдээ юм. Тиимэһээ шэмэтэ тэжээлэй шанартай һайнаар дарагдахынь тула нүхэнүүдые сенаж, силосээр түргэнөөр дүүргэжэ хушаха гэһэн эрилтэ табигдана. Һүүлэй мэдээгээр совхоздо 2400 тонно сенаж дарагдажа, түсэб дүүргэгдэхэ дүтэлөө. Мүнөө үедэ ороoһо тарянай холисо, ногоон ургаса сабшагдажа, сенаж болгогдоно. Мүн энээнтэй хамта ажахыда силос даралга түгэг дундаа. Түсэбэй ёһоор 9800 тонно силос дарахын орондо 8700 тонно шэмэтэ тэжээл нүхэндэ хээбди. Даабари заатагүй дүүргэгдэхэ зэргэтэй.

Ниитын адууһа малда үбһэ тэжээл шадаал һаа элбэгээр, һайн шанартайгаар бэлэдхэхэ гээшэ бүгэдын хабаадаха хэрэг байһаниие хараада абан, совхозой дирекци, партком, профком, комсомолой эмхи энээндэ хүн зониие үргэнөөр элсүүлхэ, тэжээл бэлэдхэгшэдэй дунда социалис мүрысөө ашаг үрэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ саг үргэлжэ оролдоно. Илангаяа мүрысөөнэй дүнгые саг сооһь согсолжо, олондо мэдээжэ байха эрхимлэгшэдые али болохоор урмашуулха аргануyд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

М. ДМИТРИЕВ,
Кабанскын районой Хандалын совхозой парткомой секретарь.

ҺАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Нефть болон газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан сентябриин 2-то Москвада болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. К. Байбаков, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, социалис мүрысөөндэ илагшад, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд суглаанай президиумдэ һууба.

Газай промышленностиин министр В. А. Динков элидхэл хээ.

Һалбаринуудай ажалшад партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) ба июниин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, табан жэлэй даабаринуудые бодото дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ, дүй дүршэлөө элсүүлхэ юм гэжэ баярай суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС).

ХОДОДОО—ЖАГСААЛДА

1983 оной августын 15-да КПСС-эй ЦК-да партиин ветерануудтай болоһон уулзалга «Хододоо—жагсаалда!» гэһэн брошюра болгогдон гаргагдаба.

КПСС-эй ЦК-да партиин ветерануудтай уулзалга тухай мэдээсэл, нүхэр Ю. В. Андроповой хэлэһэн үгэ, нүхэр М. С. Горбачевой оролто үгэ, уулзалгада хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүд тэрээндэ оруулагдаһан байна. «КПСС-эй ЦК-да партиин ветерануудтай болоһон уулзалгын дүнгүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол толилогдоно.

Политическэ литературын хэблэл түс брошюрые барлан гаргаа.

(ТАСС).

ШАГНАЛ

Республика дотор физическэ культура ба спорт хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Загарайн районой «Урожай» гэжэ һайн дуранай спортын бүлгэмэй түрүүлэгшэ **Воеводин** Юрий Ивановичта, Зэдын районой хүүгэдэй спортын һургуулиин директор **Гомбоев** Николай Цыдэнжаповичта, Кабанскын районой Кабанскын 1-дэхи дунда һургуулиин физическэ культурын багша **Жилин** Владимир Иннокентьевичтэ, «Спартак» гэжэ һайн дуранай спортын бүлгэмэй һур харбалгаар ахалагша тренер **Игумнов** Виталий Ивановичта, «Динамо» гэжэ һайн дуранай спортын бүлгэмэй инструктор, Зүүн Сибириин технологическа институдай студентка, СССР-эй уласхоорондын классай спортын мастер **Николаева** Светлана Петровнада, Буряадай гүрэнэй Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй спортивна дисциплинэнүүдэй кафедрые даагша, педагогикын эрдэмэй кандидат, СССР-эй уласхоорондын классай спортын мастер **Стрельников** Валерий Александровичта **«Буряадай АССР-эй физическэ культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгобо.

• • •

Республика дотор физическэ культура ба спорт хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Улаан-Үдын районой Ивалгын хүүгэдэй спортын һургуулиин дүрэ буляалдаалгын барилдаагаар ахалагша тренер СССР-эй спортын мастер **Балдаев** Мэлс Лазеревичые, Зүүн Сибириин технологическа институдай студент, боксоор СССР-эй спортын мастер **Батуев** Бадма Чимитовичые, «Буревестник» гэжэ һайн дуранай спортын бүлгэмэй түрүүлэгшэ **Братеньков** Валерий Павловичые, Захаамнай районой Үлэгшэнэй дунда һургуулиин физическэ культурын багша **Хазагаев** Шагдар Александровичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ЕХЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ЗАЛУУРШАД

Районой совхозуудай малшад энэ жэлэй зунай үедэ малаа hайнаар харууhалжа, hү, мяха абалгые эрид дээшэлүүлхэ зорилгоор үндэр социалис уялгануудые тодорхойлhон бэлэй. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула ажахынуудай hаалишад, хонишод болон бусад малшад үбэлэй hаранuудай туршада туйлаhан амжалтаяа улам арьбадхан, зулгы hайхан зунай сагай түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө эрид шууд тэмсэн ажаллаhан байна. Мүрысөөнэй манлайда ябаhан районой дүршэлтэй бэрхэ hаалишад Д. Ч. Ринчинова, А. Г. Мухомедзянова, Г. Б. Жимбиева болон бусад жэлэй эхинhээ май hарын эсэс болотор үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1000 гаран килограмм hү hааhан байгаа. Энэ туйлаhанаа зунай hаранuудай туршада бүри дээшэлүүлбэ.

Социалис мүрысөө эдэбхи үүсхэлтэйгээр эмхидхэн ябуулhанай аша туhаар гүрэндэ hү худалдаха юhэн hарын түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэбэ. 37.700 центнер hү тушааха даабаря август hарын 18-най мэдээгээр 12 центнерээр үлүүлhэн байгаа. Илангаяа Хүлэй, «Георгиевский», Дээдэ-Тайлсын совхозуудай фермэнүүдэй коллективүүд эрхим амжалта туйлаба. Районой түрүү hаалишадай тоодо Хүлэй совхозой Тарбагатайн фермын hаалишад Ульяна Федоровна Землянухина, Нина Александровна Маланова, Зоя Ивановна Езаптис, Дээдэ-Тайлсын совхозой хоёрдохи отделениин — Анна Давлеевна Хасанова, гадна хамтын подрядай аргаар хүдэлдэг «Георгиевский» совхозой Георгиевкын hү hаалиин фермын коллектив орохол ёhоороо ороно.

Үнгэрэгшэ hарын туршада Үдын совхозой Баян-Голой фермын коллектив эршэ түгэсөөр хүдэлөө hэн. Хамтын подрядай онол аргаар ажаллажа эхилээ. Ажалай журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаа.

Районой ажахынуудта залуу үхэр малай 100 гаран гүүртэ байгуулагданхай. Тэндэ хамтадаа 12200 шахуу хашараг, буруунууд адуулагдана. Зунай бэлшээриин таатай зохид сагые шадамараар хэрэглэн, Хүлэй совхозой үниhэй малшан Михаил Александрович Милохов даажа абаhан 184 буруунуудаа тобиржуулан түлжүүлжэ шадаа. Малайнь толгой бүриин шэгнүүр дунда зэргээр сүүдхэдээ 1000 граммhaa доошо бэшээр нэмэhэн байна. Энэнь абаhан социалис уялгаhaa 200 граммаар дээгүүр болоно бшуу. Мүн Үдын совхозой мэдээжэ мал адуулагша Павел Петрович Петровой ажалай үрэ дүн бүришье үндэр, адуулжа ябаhан 126 буруунуудай толгой бүриин шэгнүүр сүүдхэ бүхэндэ 1202 граммаар нэмээ гэхэ гү, али июль hарын туршада бүхыдөө 47 центнер нэмэлтэ шэгнүүр абажа шадаhан байна. Энэнь малшанай ехэ амжалта болоно.

Тугалтайнь суг байлгажа харууhалдаг үнеэдэй гүүртэнүүдэй малшадай дундаhaa Хориин совхозой Б-Д. Жапов, В. Ринчинов, З. Жамбалов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүд бусадhaa онсо шалгарна. Жэшээнь, залуу коммунист Зоригто Жамбалов 123 үнеэн болон гунжадhaa 87 тугал абаhан, тугаллаhан 90 үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлhэн байха юм.

Харууhалжа ябаhан малаа зунай үедэ таргалуулха талаар баян дүршэлтэй болоhон суута хонишод Г. М. Бимбаев, Б. Н. Бумбеев, Ш. А. Гунтыпов (Үдын совхоз), Д. Ж. Дондокова, Б-Ж. Д. Дондоков, Ф. Н. Шевчук (Анаагай совхоз), Х. Р. Мурдонова, С. В. Екимовский («Георгиевский» совхоз), Ф. И. Загидулина, Р. Н. Нурмухаметов (Хүрбын совхоз) болон бусадай эхэ хонид хүсэ шадалаар hайн, искусственна аргаар үрэжүүлгын сагые угтажа байнхай.

Районой бүхы малшад нимтын адууhа малда тэжээл бэлэдхэлгын харюусалгатай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Үдын совхозой суута хонишон, КПСС-эй обкомой гэшүүндэ кандидат Г. М. Бимбаевай үбhэ хуряалгын звено 600 шахуу центнер үбhэ hурилэнхэй. Мүн «Георгиевский» совхозой Сагаан-Хүнды гэжэ газарта оршодог районно Соведэй депутат Ханда Ринчиновна Мурдоновагай хүтэлбэрилдэг коллектив үбhэ хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Гадна Анаагай совхозой Буламай отделениин суута хонишон Дулма Жимбуевна Дондоковагай бригадынхидай оролдосото ажалые тэмдэглэнгүй аргагүй. Өөhэдынь хүсөөр хуряагдаhан үбhэн заатагүй шанарааршье, шэгнүүрээршье hайн байдаг ха юм даа.

Бригада, гүүртэ, фермэ бүхэнэй коллективэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ, тэрэнэй үрэ дүнгүүдые согсолгодо, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэдэ Дээдэ-Тайлсын, Үдын, Анаагай совхозуудай дирекци, партком болон профкомууд тусхай анхарал хандуулдаг байха юм. Энэ талаар Үдын совхозой профкомой түрүүлэгшэ Семен Фомич Шурыгинай хүдэлмэри тухай богонёор онсолон тэмдэглэмээр гээшэ. Энэ нүхэрнай малшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгада гол анхаралаа ехээр хандуулдаг, дайралдаhан дутагдалнуудые усадхахын тула ажахын мэргэжэлтэдтэ туhатай зүбшэл заабари үгэдэг. Гадна түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар горитойхон хүдэлмэри ябуулна. Ажалай түрүүшүүлэй яажа амжалта туйлаhые харуулhан «сахилгаан» болон «дайшалхы» хуудаhануудые таргалсадаг, районой газетын редакцида ажахы доторoo болоjо байhан hонин тухай мэдээсэжэ байдаг шуу.

Түсэбтэ даабаринуудаа, абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэн ажаллажа ябаа мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдые соёлой, худалдаа наймаанай, ажаhуудалай, медицинскэ талаар жэншэдгүй хангаха талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри таhалгаряагүй ябуулагдажа байдаг гээшэ.

Гарагай дүрбэдэхи үдэр бүхэндэ холын малшадта, үбhэшэдтэ ошожо, соёлшоднай концерт харуулна, лекторнүүд болон политинформаторнууд hонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Энэ талаар Үдын, Хүрбын, Анаагай клубуудай хүдэлмэрилэгшэд нилээд баян дүй дүршэлтэй болонхой юм.

Мүнөө манай районой совхозуудай бүгэдэ малшад малай ерэхэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулна, Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа мэдүүлэн оролдожо байна.

Б. ЖАМБАЛОВ,
хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Хориин райкомой түрүүлэгшэ.

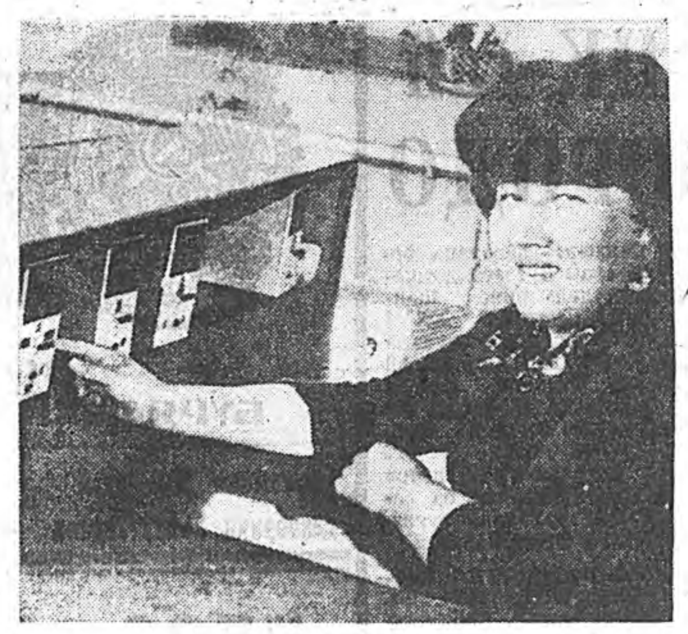
МҮНӨӨДЭР—НЕФТИИН БА ГАЗАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

ШЭНГЭН түлишэ... Мүнөө үе сагта энэ үгэ эгээлэй юрын удхатай болоошье hаа, тон ехэ удха шанартай. Юуб гэхэдэ, шэнгэн түлишын аша туhаар мүнөө бүхы шахуу ажалаа хэнэбди гэхэдэ алдуу болохогүй ха юм. Шэнгэн түлишөөр хүдэлдэг машина, техникэ арадай ажахын 60—70 процент ашаа зөөдэг байна.

Мүнөө үе сагай үйлэдбэриин эрилтэнүүдтэ гүйсэд харюусама нефтебазанууд республикымнай ажахын хэрэглэмжэ хангана. Урдань ямар байгаа гээшэб? Автотранспортын hая хүгжэжэ байхада, республика доторнай бии байгаа автомашина, трактор болон бэшэшье техникые бензин, керосинаар, тоhодолгын материалаар ямараар хангадагые би элихэн hанадагби. Аяар тэрэ хоридохи онуудай үедэ нефтепродуктнуудые бөөшхо соо мори тэргээр зөөдэг hэмди. Мүн гол мүрэнүүдээршье эльгээгдэдэг байгаа. Он жэлнүүдэй ошохо бүри машина, техникын хүгжэхэ бүри арадай ажахын хэрэглэмжые нефтеэр хангадаг баазанууд хүгжөөгдөө. Мүнөө республика доторхи Зэдын, Баргажанай, Затарайн, Харланай нефтебазанууд болон автозаправочна станцинууд 20—30-аад онуудай үеынхидэ орходоо 800 дахин ехэ нефтепродуктаар ажахынуудай хэрэглэмжые хангана. Республикын зүг бүхэн тээшэ зурыhан авто-харгынууд дээгүүр тусхай газарнуудта авто-заправочна станцинууд үдэр hүнигүй хүдэлнэ. Тиихэдэ анхан хэдыхэн ажахын машина, техникые бензин, керосин болон тоhодолгын материалнуудаар хангадаг hаа, мүнөө ганса Улаан-Үдын нефтебаза мянга шахуу предприяти болон хүдөө ажахын объектнүүдые аяар 120 ондоо түхэлэй нефтепродуктаар хангадаг болонхой.

Зүгөөр дээрэ миин зогсохогүйн тула предприятиин коллектив хараалhан ёhоороо габшагай шангаар хүдэлнэ. Байгша оной үнгэрhэн хахад жэлэйнгээ экономическа бүхы түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэhэн нефтебазынхид июль, август hаранuудайнгаашье түсэбүүдые амжалтатай hайн дүүргэв. Гансахан июль hарын туршада 21.300 тонно түлишын метариалаар предприяти болон ажахынуудые хангаха түсэбынь 100 тонноор үлүүлэн дүүргэгдээ. Тэрэнэй мэдэлэй автозаправочна станцинуудшье түсэбүүдээ дүн хамта 100,1 процент дүүргэжэ амжаа.

Энэ предприятида ажалай

ШУХАЛА АЛБАН

Мүнөө Улаан-Үдын нефтебазада халуун хаhа оронхой. Таряа хуряалгын энэ үедэ нефтепродуктнуудаар хүдөө ажахые гүйсэд hайнаар хангалжа, нэгэшье машина, тракторай тэдэнэй гэмээр поли-

түрүүшүүл олон. Тэдэнэй нэгэ хэдые дурдабал, Ленинэй орденто А. М. Ким, Ажалай Улаан Тугай орденто А. П. Быстрова, Г. П. Алимова гэгшэд ажалай ветерануудые, мүн габшагай ажалаараа суурхаhан А. В. Протасова, А. И. Попова, Л. К. Кожевникова, А. И. Зарубина, Железнодорожно райсоведэй депутат, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто Е. И. Рахманова болон бусад болоно.

— Манай ажал тон харюусалгатай гээшэ ааб даа,— гэжэ энэ нефтебазын оператор Анна Ивановна Зарубина намда хөөрөө hэн. —Арадай ажахын хэрэглэмжые нефтепродуктаар гүйсэд хангаха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Эндэ эрдэм мэдэсэ, харюусалга, оролдолгоhoo гадна ажалай алибаа журамые эрхим hайнаар сахиха шухала. Тиихэдэ үшөө нарин тоосоон үйлэдбэриимнай гол шухала асуудалнуудай нэгэн. Нарин тоосоонойл ашаар ажахынууд гүйсэд hайнаар хангагдаха ушартай ха юм. Тиимэhээ КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), байгша оной июниин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдhээ үндэhэлжэ, ажалайнгаа алибаа журамые улам саашань hайжаруулха зорилготойгоор хүдэлнэбди, — гээд, саашань тэрэ иигэжэ хэлэнэ:— Нефтепродукт гээшэмнай тон хоморойшье, үнэтэйшье зүйл гэжэ мэдээжэ. Тиимэшье hаань, республикын олохон ажахынуудта энэ шухаг зүйлдөө хайша хэрэггээр хандаха ушар үзэгдэдэг. Солярка, алибаа тоhон, солидол хайра гамгүйгөөр хаягдадаг, муугаар хадагалагдадаг. Илангаяа хүдөө ажахын техникын гол шухала түлишэ болохо солярка дэмы газарта ехээр гаргашалагдана. Эдэ дутуу дундануудаа усадхахын түлөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд тусхай хэмжээнүүдые абаха ёhотой. Технологическа журамаа hайжаруулха бүримнай хүсэтэ мотоорнууд hаадгүйгөөр хүдэлхэ ха юм. Юрэдөө, мүнөө үе сагта нефтепродуктнуудайл аша туhаар хүсэн түгэс машина, техникэ хэрэглэдэг хадаа шэнгэн түлишэдөө эзэн ёhoop хандаял даа нүхэд!

М. СУТУРИН,
Улаан-Үдын нефтебазын экономист байhан, пенсионер.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Улаан-Үдын нефтебазын түрүү хүдэлмэришэн, оператор А. И. Зарубина. 2. Эдэ машинанууд республикын зүг бүхэн тээшэ шэнгэн түлишэ абаашахаяа байна.

Авторай фото.

МАЛ АЖАЛ— онсо шухала hалбари

ҮБhЭЕЭ ӨӨhЭДӨӨ БЭЛЭДХЭНЭ

— Олег Цыдыпович Гомбоев хани нүхэр Елизавета Чултумовнатаяа түрэл Балта нютагтаа (Суулгын совхоз) хонин ажал эрхилhээр үниҥэй юм. 1959 ондо hубай хонидой отара даажа абаа бэлэй. Мүнөө долоодохи жэлээ эхэ хонидые харууhална. Бүхы эдэ жэлнүүдтэ тэдэнэр оролдожол, түсэб даабаряа дүүргэжэл ябана.

— Совхозойнгоо түрүү хонишодой — Балдан Чойсоронович Биликтуевай, Бабасан Шагданович Цыдынцыреновэй жэшээгээр энэ жэлдэ өөhэдөө звено эмхидхэжэ, хонидтоо үбhэ бэлдэхэ гэжэ шиидээбди, — гэжэ Олег Цыдыпович хөөрэнэ. — Манда тусхай даалгагдаhан сабшалан гэжэ үгы юм. Хээрэ талаар, поли, харгын хажуугаар 300 гаран центнер үбhэ суглуулжа, отарынгаа хажууда сомообди. Үшөөшье суглуулха юумэн бии.

Гомбоевтон табан үхибүүдтэй. Бурядай хүдөө ажахын институдай студентнүүд — Баяр хүбүүниинь, Баярма басаганиинь, арбадахи классай hурагша Бимба-Бата хүбүүниинь, совхозой хүдэлмэрилэгшэ Мария Бальжиновна Цыбикова, алба хаагша Семен Поликарпович Коноваленко гэгшэд үбhэ хуряалгада туhалаа.

— Хурьгадтаа одоол hайн шанартай үбhэ бэлэдхээбди даа, — гэжэ ахалагша хонишон урмашана. — Муу буртаг үбhэнhөө боложо, отарадамнай хурьгадай гарза үшөөл ушарhaap юм. Ерэхэ жэлдэ хониднай зургаадахяа хурьгалха, зуун хонин бүриhөө 90 хурьга түлжүүлхэ гэhэн социалис уялга абанхайбди.

Энэ хэрэгээ бэелүүлхэ үндэhэ hуури Гомбоевой отарынхид hайнаар лэ табижа байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Июниин эхээр хурьгадаа эхэhээнь hалгаагаад, хонидойнгоо хүсэ тамирыень hайжаруулжа шадаа. Эхэ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхын тула хүсэд түхеэрэлгэтэй пункт нээгээ. Hаяхана эндэ Суулгын совхозой бүхы техник-үрэжүүлэгшэд сугларжа, семинар үнгэргөө. Отарадаhь хонидой шэнэ дал баригдажа байна.

— Hайнаар хүдэлхэ бүхы арга боломжо манда бии даа. Хонидоо сентябриин эхеэр искусственна аргаар үрэжүүлжэ эхилхэмнай. Абаhан уялгаяа заатагүй дүүргэхэл байхабди, — гэжэ Олег Гомбоев мэдүүлнэ.

С. РИНЧИНОВ.
Мухар-Шэбэрэй район.

УРИДШАЛАНХАЙ

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөндэ оролсоhон Улаан-Үдын районой Оронгын совхозой дүршэлтэй hаалишад горитойхон амжалта туйлана. Hаяхан ажахын hаалиин гурбадахи фермын hаалишан Агафья Игнатьевна Суслова hү үйлэдбэрилхэ байгша онойнгоо түсэбые эгсэ дүрбэн hараар уридшалан дүүргэhэнээ мэдээсэбэ.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ дүрбэдэхи жэлэй тоосоогоор ажаллажа байhан энэ нүхэрнай байгша ондо 333 центнер hү үйлэдбэрилхэ түсэбөө 343 центнертэ хүргэhэн байна.

Эндэ дүршэлтэй hаалишад Галина Ивановна Медведева, Мария Устиновна Юмсунова, Нина Галитова гэгшэд амжалтатай. Тэдэнэр hаядаа жэлэйнгээ түсэб сүм бэелүүлхээр ойртоо.

Манай корр.

Мүнөө эхэ хонидые үрэжүүлхэ хаhа ойртожо байнхай. Ушар иимэhээ КПСС-эй Баргажанай райком, районно Соведэй гүйсэдком, районой агропромышленна нэгэдэл районойнгоо эхэ хонидой отаранuудай хонишод болон үрэжүүлэгшэдые Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үзэсхэлэн hайхан газарта оршодог «Хүгшөөл» гэжэ нэрэтэй амаралтын байшанда суглуулжа, 3 үдэрэй семинар hаяхан үнгэргэбэ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. Б. Базаров тус семинарые нээжэ, район доторхи хонин ажалай хүгжэлтын гол асуудалнууд дээрэ тогтобо.

ДҮРШЭЛӨӨ АНДАЛДАНА

Семинарта хабаадаhан хонишод болон үрэжүүлэгшэд хонин ажалай шухала асуудалнуудые шудалжа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлhэн байна. Хонин ажалай ашаг үрые дээшэлүүлхэ аргануудай, искусственна үрэжүүлгын научна үндэhэ hууринууд, хонидой үбшэниие аргалха онол аргануудай гэхэ мэтэ олон асуудалнуудаар районой ажахынуудай, РАПО-гой ахамад мэргэжэлтэд семинар дээрэ элидхэлнүүдые хэбэ.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Д-Н. Б Сундуевай отарала районой хонишод ошожо, ажалайнь түрүү дүй дүршэлтэй танилсаба.

С. ОЧИРОВ.

МЁД АЛТАРНА

Онсо шэглэлтэй Шасарганын совхоз «сибириин ананас» ургуулан суглуулхаhaa гадна, зүгы үсхэбэрилдэг юм. Зүгын мянга шахуу бүлэ жэл бүри амтатай 30 тонно тоho үгэнэ гээшэ. Мэргэжэлээрээ эрхимлэhэн түрүүшүүл энэ hалбарида олоороо хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, коммунист Анатолий Павлович Филонов баян дүршэлтэй зүгышэн болонхой. Тэрэ Бүхэдэлхэйн зүгышэдэй конгрессдэ хабаадажа, тэндэ олоhон түрүү дүршэлөө шэнэ онол аргануудаа ажалдаа нэбтэрүүлжэ шадана. Тэрэ Татьяна Ивановна нүхэртэеэ мүнөө жэлдэ мед ехээр абаха горитой хүдэлмэри ябуулhан байна. Зүгын 120 бүлэhөө дүрбэ гаран тонно мед суглуулха түсэбөө эдэ үдэрнүүдтэ бэелүүлжэ байна. Эндэhээ түрүүшын тонно продукци гүрэндэ тушаагдаба.

Тэрэшэлэн Иван Гомбожапович Жамсаранов, Федор Иосифович Павлов гэгшэд оролдосотой зүгышэд юм. Тэдэнэр мүн тус тустаа нэжээд тонно мёд тушаагаад байна. Сэлэнгын районой худалдаа наймаанай организацинууд зүгын тоho дуратайгаар абажа, ажалшадта дурадхана.

Н. ДЫМБРЫЛОВ.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

УРГАСА ХУРЯАЛГАЯА УНЖАГАЙРУУЛХАГҮЙ

Байгша ондо хабартаа хүйтэншэг байhаншье hаа, республикымнай диилэнхи районуудта июнь, июль hарада хура бороо орожо, таримал ургамалнуудай ургахада нилээд таарамжатай байбашье саг болзортоо дулааpaaгүйдэнь ороohото ургамалнууд ойройтожо ургаа. Энээнhээ уламжалан дам саашаа илангаяа ороoho таряан хожомдожо эдеэшэхээр хүлеэгдэнэ. Мүнөө ажахынуудай таряалан дээгүүр ябажа харахада, ороohото ургамалнуудай хоолосууд эдеэшэжэ шарлаадүй байhaap гээшэ. Намарай эхин — сентябрь hарын гарабашье, силос дараха хүдэлмэри, үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ хаhа түлэг дундаа үргэлжэлүүлэгдэhээр. Hүүлэй үдэрнүүдтэ сэлмэг наратай байhандань ороoho таряан эдеэшэжэ захалаа. Тиибэшье энэ жэлдэ ороohото ургамалнуудай ургаса хуряаха харюусалгатай хүдэлмэри 15—20 үдэрөөр хойшолуулагдажа эхилхэнь ха юм. Ургуулhан таряагаа богони болзорто гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха эрилтэ мүнөө хүн бүхэнэй урда табигдана. Ороoho таряанай ургаса суглуулжа абаха гээшэ ажахы бүхэндэ нилээд хүндэ хүшэр хүдэлмэри мүн. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ силосэй ургамалнуудые, корнеплодуудые хуряаха, үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри үшөөл дүүрээдүй байха. Тиимэhээ машина, техникэ, автомашинанууд дуталдадаг гээшэ. Мүн ороoho таряа хуряалгын эхилхэтэй адли үрэhэ хүрэнгын ороoho сэбэрлэжэ хaaxa, поли дээрэхи hолоомо дары суглуулаад, намарай паар ехээр хахалха хүдэлмэри заабол ябуулха ёhотой. Эдэ бүхы хүдэлмэрээ урагшатайгаар ябуулхын тула hайн эмхидхэл хэрэгтэй. Тобшолбол, хабарhaa нааша оролдожо ургуулhан ороoho таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахаар бүхы хүсэеэ зүбөөр хубааpилжа, хүдэлмэрээ эрхимээр эмхидхэхэ эрилтэ табигдана.

Зарим түрүү ажахынуудай механизаторнууд ороoho таряанайнгаа ургасые таарамжатай хаhа сагтань тон түргэн болзор соонь хуряахадаа бүхы техникээ, транспортна хэрэгсэлнүүдээ бүтээсэтэйгээр хүдэлгэдэг гуримтай. Илангаяа комбайнуудаа хүдэлгэхэhээ урид бүхы агрегат, узелнуудыень наринаар шалгажа, дутагдалыень усадхадаг, ороohоной гээлтэ хоролтодо оромоор нүхэ, солоохойнуудыень hайнаар бүгэлдэг байха юм.

Таряа хуряалгын харюусалгата хүдэлмэридэ бэлдэхэдээ бүхы техникээ бүтээсэтэйгээр хүдэлгэхөөр түсэблэхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ жаткануудайнгаа, комбайнуудайнгаа бүтээсые, мүн техническэ харуулха хэхэ саг болзорыень хараадаа абаха шухала. Комбайнер, мастер-заhабарилагша, механик бүхэн молотилка, жатка тааруулан hуулгаха зэр зэмсэгээр түгэс хангагданхай байха ёhотой.

Ороoho таряанай ургаса гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тула болзорыень зүбөөр тодорхойлхоhоо гадна, түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Юуб гэхэдэ, шэнэ онол аргануудые зүбөөр хэрэглэгшэд ургасаяа заабол гээлтэ хоролтогүйгөөр, hайн шанартайгаар суглуулжа абадаг заншалтай.

Ороohото ургамалнуудые тон богони болзорто хуряажа абахада таряан хэзээдэшье ехээр абтадаг. Хэрбээ таряа хуряаха хүдэлмэрээ унжагайруулбал, илангаяа айража унадаг «Онохойская-4» сортын шэниисэ гээлтэ хоролтодо ехээр ородог. Эрдэмтэдэй тодорхойлhоной ёhoop, таряа хуряалгада 10 үдэрөөр хожомдоходо ургасанЬ 15 — 20 процент доошолдог байна. Илангаяа манай республикада ургаса хуряалгаяа унжагайруулхада ороoho таряан эртын хюрууда сохюулжа муудадаг, шанарынь эрид доошолдог байха юм.

Мүнөө үедэ олонхи ажахынууд таряагаа хоёр аргаар хуряадаг заншалтай. Тодорхойлбол, амяарлажа гү, али сэхэ хадажа абана. Ороohото ургамалнуудай ургаса амяарлан хуряахадаа болзорыень тон зүбөөр тодорхойлхо хэрэгтэй. Саг болзорhoo урид сабшахада гү, али оройтон унагаахада ороoho таряан гээлтэ хоролтодо ехээр ороно.

Эрдэмтэдэй хэhэн шэнжэлгэ, зэргэсүүлгын дүнгүүдые согсолон харахада, таряанай ороohонойнь зөөлэн байхада сабшахада ургасань 21—30 процент доошолдог байна. Тиимэhээ хүсэд эдеэшэжэ захалха үедэнь баал болгон унагаахада таарамжатай.

Манай республикын ажахынууд урда жэлнүүдтэ ороohото ургамалнуудайнгаа ургасые хоёр hарын туршада хуряажа абадаг байhан юм. Энээнhээ уламжалан ороohон ехээр хоролтодо ородог бэлэй.

Таряагаа хуряажа захалхын урда тээ ажахынуудай мэргэжэлтэд абаhaap хэр зэргэ эдеэшэhыень, таряанай хэр шиигтэй нойтон байhыень, үдхэнөөр, үндэрөөр ургаhыень, мүн сагай уларилай хэр тогтууритай байhыень хараада абажа тодорхойлдог гуримтай. Поли бүхэнэй таряан жэгдэ эдеэшэнхэй байдаггүй. Тиимэhээ тон hайнаар тодорхойлоод, эдеэшэhыень ээлжээлэн хуряахада зохид.

Жэгдэ эдеэшэhэн, бага зэргэ бог буртаг ногоондо даргдаhан, набтараар ургаhан таряа тусгаар түхеэрэлгэтэй комбайнаар хадахада hайн байха. Харин баян ургасатай, үндэрөөр ургаhан, айрадаг, надхажа унамаар таряагаа амяарлан хуряабал гээлтэ хоролтодо багаар ороxo байна. Мүн шэнгэхэнээр ургаhан аад, буртаг ногоондо ехээр даргдаhан таряа амяарлан хуряахада хамаагүй.

Амяарлагдан хуряагдахаар сабшагдаhан таряанай баалнууд 20 — 25 сантиметрhээ бүдүүн байха ёhогүй. Дунда зэргын ургасатай таряа 12—16 сантиметр үндэрөөр сабшахада зохид баал татагдадаг. Хэрбээ ургасаар баян байбалнь 16—20 сантиметр үндэрөөр унагаадаг гээшэ. Зохид hайн баалнуудай ороohон түргэн хатажа, хуряахада гээлтэ хоролтодо ородоггүй юм.

Хүсэд эдеэшээгүй таряагаа түргэн хатаахын тула сабшажа, баал болгохо ушар али олон дайралдадаг. Илангаяа энэ жэлдэ иимэ таряан ажахы бүхэндэ бии байха. Хүсэд эдеэшээгүй таряагаа хюрууда сохюулжа хосороонгүй сэхэ хадахада hайн байха. Иимэ таряа сэхэ хадахада нойтон ногоон таряан тоог дээрэ асарагдажа түргэн халажа бурьтадаг гээшэ. Мүнөө республикымнай ажахынуудта таряа хатааха юрынцье түхеэрэлгэ үгы юм. Тиимэhээ тоог дээрэ асарагдаhан нойтон таряагаа халуун агааpaap үлеэлгэжэ хатааха хэрэгтэй. Тиихэдээ складууд соо, шулуудамал талмай дээрэ тусгаар вентиляторнуудые тодходог. Мүн АВМ агрегадаар хатаахадашье хамаагүй. Нойтон таряанай ехээр асарагдаха байбал, обооложо бурьтаангүй силос болгобол дээрэ. Малай тэжээл болгохо гэбэл, уhа гарахагүй шулуудамал ханатай нүхэн соо комбайнhaa асарагдаhан нойтон таряагаа сэхэ буулгаад, 55—60 процент хүрэтэр шиигтэй нойтон байхаар уhа сүршэхэ хэрэгтэй. Hүүлээрнь нүхэнэйнь дүүрэхэдэ hайнаар дээрэhээнь хүшаха эрилтэ табигдадаг.

Ургаса хуряалгын үедэ транспортна хэрэгсэлнүүд шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Илангаяа байгша ондо автомашина, тракторнууд олоор дуталдажа магадгүй. Ушарынь гэхэдэ, республикымнай ажахынуудта силос, сенаж дараха хүдэлмэри дүүрээгүй байhaap ха юм.

Мүнөө үедэ ороноймнай область, хизаарнуудай олохон ажахынуудта хуряалгын хүдэлмэри түргэнөөр ябуулха түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Жэшээлбэл, хуряалгын транспортна комплекс, отрядуудые байгуулагшад бүхы автомашина, тракторнуудаа, комбайнуудаа бүтээсэтэйгээр хүдэлгэжэ, горитой амжалта туйлана. Тэрэшэлэн хуряалгын-транспортна комплекс, отрядуудай ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ үшөө нэгэ арга гэхэдэ, хамтын подряд болоно. Ажалаа хамтын подрядаар эмхидхэhэн коллективүүдтэ комбайн, автомашинануудай миин зогсохонь 35—40 процентээр доошолжо, комбайнуудай бүтээсэ 12—15 процентээр, автотранспортна хэрэгсэлнүүдэй ажалай бүтээсэ 20 — 25 процентээр дээшэлдэг байха юм.

Автотранспортна хэрэгсэлнүүдые hаадгүйгөөр, бүтээсэтэйгээр ашаглахын тула Казахстанай механизаторнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр

ҺУРАГШАДАЙ ЗУНАЙ АМАРАЛТЫН ДҮНГҮҮД

ШЬЕ ТАЛААРАА ТУҺАТАЙГААР

...зургаануудтай сүг үхибүүдэй элүүр энхые сахилгын лагерьнуудай тооe олошоруулха, тэндэхи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри ябуулһан байна гээд тэмдэглэлтэй.

Байгша оной зунай үеын элүүр энхые сахилгын сезондо элдэб түхэлэй 519 лагерь хүдэлөө. Тэндэ 47,9 мянган хүүгэд амарха гэжэ хараалагдаһан байгаа һаа, 48,4 мянган һурагшад амараа гэжэ элидхэлшэ тодорхойлбо.

Зунай амаралтын шэнэ сезондо хүүгэдтэ зорюулагдаһан ажалай ба амаралтын 27 лагерь баригдаа. Тэрэнэй найманиинь Яруунын, бусадынь Хориин, Зэдын, Хэжэнгын районуудта хүдэлөө.

Эдир залуушуулай ажалай олонхи лагерьнууд (Зэдын районой Оёорой, Хориин районой Үдын дунда һургуулинууд) унталгын, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха байшангуудтай, спортивна талмай ба медицинскэ пункт, библиотекэнүүдтэй юм. Городой захадахи лагерьнууд болбосон түхэлтэй болгогдоо. Пионернүүдэй «Зорька», «Зенит», «Дружба» лагерьнуудта шэнэ байшангууд, таһалганууд баригдаа, шэнэ мебель худалдажа абтаа. Ганса «Огонек» гэжэ пионернүүдэй лагерь 25 мянган түхэригэй шэнэ мебель, унтариин дэбисхэрнүүдтэй болоо. Городской түхэлэй лагерьнуудай материальна бааза һайжаруулагдаа. Үдэртөө хүдэлдэг лагерьнууд, тусхайлбал, Советскэ районой 4-дэхи, 33-дахи, Железнодорожно районой 23-дахи, 36-дахи, 46-дахи, Октябрьска районой 32-дохи, 52-дохи, 18-дахи дунда һургуулинууд, Закаменскын пионернүүдэй байшан, Бэшүүрэй, Хойто-Байгалай, Загарайн районуудай һургуулинууд һургаал жэшээ абамаар хүдэлдэг байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ.

Гэхэ зуура, хүүгэдэй элүүр энхые сахилгын зунай кампанида бэлдэлгын үедэ дутуу дунданууд ушарһан зандаа. Городой захадахи пионернүүдэй лагерьнуудые барилгын шухала асуудалда һалбаринуудай олонхи комитедүүд һулаар хандана гэжэ элидхэлшэ нэн түрүүн онсолбо.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада 480 хүүгэдэй байратай оройдоол хоёр лагерь ашаглалгада тушаагдаа. Тодорхойлбол, эдэмнай 581-дэхи барилга-хабсаралгын поездын «Радуга», «БАМтоннельстрой» управлениин «Юный тоннельщик» хоёр болоно. Судна бүтээлгын, түмэр хүүргэнүүдэй хэрэгсэлнүүдэй, «Бурятферммаш», «Электромашина» заводууд, Гусиноозёрскын ГРЭС болон бусад эмхи зургаанууд мүнөө болотор пионернүүдэй өөһэдын лагерьтай болоогүйнь гайхалтай. Зарим лагерьнуудай барилга унжагайруулагдана. Жэшээлбэл, Баргажанай леспромхозой «Космос» гэжэ лагериие барилгада 92 мянган түхэриг үгтэһэн байгаа һаа, мүнөө миин 9 мянган түхэригэй ажал хэгдээд байна. Баргажанай, Захааминай, Кабанскын, Хурамхаанай, Хяагтын, Прибайкалиин районуудта дүн хамта 60 ажалай ба амаралтын лагерь баригдаха байбал, хахадынь лэ бэлэн болонхой.

Кадрнуудай асуудал үшөөл шиидхэгдээгүй зандаа гээд тэмдэглэлтэй. Юуб гэхэдэ, Гэгээрэлэй, Элүүр энхые сахилгын министерствэнүүдэй, арадай гэгээрэлэй городской таһагай захиралтануудые, зарим районуудай арадай гэгээрэлэй таһагууд, һургуулинуудай директорнууд, больницануудай ахамад врачнууд жэл бүри дүүргэдэггүй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ.

Жэл бүри хүдөөгэй пионернүүдэй лагерьнуудта Улаан-Үдын, Прибайкалиин, Кабанскын, илангаяа Хойто-Байгалай районуудай арадай гэгээрэлэй таһагууд, Улаан-Үдэ хотын олохон һургуулинууд хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө үсөөнөөр эльгээнэ.

Пионернүүдэй лагерьнуудые физическэ культурын болон спортын хүдэлмэрилэгшэдөөр хангалга муу лэ хүсэд шиидхэгдээгүй асуудал юм. Бурядай гүрэнэй багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультет студентнэрээ юундэшьеб түрүүшын лэ сезондо эльгээнэ.

Медицинскэ туһаламжаар хангалгада мүн лэ дутуу дунданууд захаһаа ушарна. Загарайн, Бэшүүрэй, Гусиноозёрскын, Прибайкалиин, Хориин больницануудай арһанай-венерологическа диспансерэй, халдабарита үбшэнэй хүүгэдэй 1-дэхи, 2-дохи больницануудай ахамад врачнуудай уялгадаа ханамжагүйгөөр хандаһанһаань пионернүүдэй лагерьнуудта врачнууд болон медсестранууд гээгдэжэ ерээ гэжэ элидхэлшэ шаналан тэмдэглээд, саашадаа хүүгэдэй амаралтын лагерьнуудые медицинскэ туһаламжаар хангалгые эрид һайжаруулха шухала байһые онсолбо.

Удаань һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай хүдэлмэри тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна. Республикын һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд бүхыдөө 3732 гектар талмай дээрэ овощ болон алим жэмэс ургуулһан, 137 мянган хурьга, 2,5 мянган тугал, 190 мянган шубуу харууһалан таргалуулһан байна гэжэ тэрэ тодорхойлбо. Хориин районой Үдын дунда һургуулиин һурагшад совхозойнгоо хурьгадые эрхим һайнаар харууһалжа, оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ хэрэгтэ бага бэшэ хубитаяа оруулалсаһан байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Л. Л. Болдонов хүүгэдэй лагерьнуудые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангалгые саашадаа эрид һайжаруулха шухала гээд тэмдэглээ. Тиин ерэхэ жэлэй пионерскэ зунай харюусалгатай хаһада эртээнһээ бэлдэлгөө эхилхыень профсоюзуудай комитедүүдэй, арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, мүн энэ хэрэгтэ хабаатай бусадшье эмхинүүдэй түлөөлэгшэдтэ дурадхаа.

Элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ гүрэнэй эмхи зургаануудай профсоюзуудай областной комитедэй түрүүлэгшэ Г. П. Миронова, ВЛКСМ-эй Бурядай обкомой секретарь Л. А. Кейзерова, Хориин районой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша Б. С. Шойнжонов, Бурядай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо В. М. Маланов болон бусад хабаадалсаа.

Суглаанай түгэсхэлдэ Бурядай АССР-эй профсоюзуудай областной соведэй түрүүлэгшэ А. Д. Чукаев дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэнэйнгээ удаа һурагшадай зунай амаралтые эмхидхэлгээр лагерьнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгаргшадые амаршалжа, профсоюзуудай областной соведэй Хүндэлэлэй грамотануудые, мүнгэн шангуудые барюулба.

Городой захадахи хүүгэдэй амаралтын лагерьнуудай дундаһаа ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай профсоюзуудай обкомой «Огонёк» гэһэн лагерь социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, Бурядай АССР-эй профсоюзуудай областной соведэй дамжуулгын Улаан тугта, ВЛКСМ-эй Бурядай обкомой Хүндэлэлэй грамотада, 250 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ. Удаадахи һуури эзэлһэн авиационно заводой мэдэлэй «Дружба» лагериинхид облсовпрофой дамжуулгын Кубогта, 200 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэжэ, ВЛКСМ-эй Бурядай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба. 3-дахи һуурида гараһан барилгын организацинуудай мэдэлэй «Орленок» лагериинхид облсовпрофой, ВЛКСМ-эй Бурядай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар, 150 түхэригэй мүнгэн шангаар тэмдэглэгдээ.

Городой түхэлэй амаралтын лагерьнуудай дундаһаа эрхим ажалаараа Улаан-Үдын 36-дахи һургуулиин лагериинхид шалгаржа, облсовпрофой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдахаһаа гадна 200 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ.

2-дохи, 3-дахи һууринуудые эзэлһэн Улаан-Үдын 41-дэхи һургуулиин ба Закаменскын Пионернүүдэй байшангай лагерьнуудта мүн лэ Хүндэлэлэй грамотанууд, мүнгэн шангууд барюулагдаа.

Ажалай ба амаралтын лагерьнуудай дундаһаа Зэдын районой Оёорой дунда һургуулиин лагериинхид түрүү һуури эзэлжэ, профсоюзуудай областной соведэй, ВЛКСМ-эй Бурядай обкомой Хүндэлэлэй грамотада, 200 түхэригэй мүнгэн шанда хүртөө. Удаадахи һууринуудта гараһан Хориин районой Анаагай совхозой, Яруунын районой Эгэтын-Адагай дунда һургуулиин лагерьнууд мүн лэ шагнал хайрада хүртөө гээд тэмдэглэлтэй.

Удаань үхибүүдэй зунай амаралтые эрхимээр эмхидхэжэ шадаһан, һурган хүмүүжүүлэгшэдтэ, пионервожатануудта болон лагерьнуудай бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ ВЛКСМ-эй Бурядай обкомой Хүндэлэлэй грамотанууд, мүнгэн шангууд барюулагдаһан байна.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВА.

Социалис Эфиопидо арадай засагай жэлнүүдтэ табан зуу гаран хүүгэдэй саадууд баригдаа юм. Энэнь феодально-монархиин үедэхиһөө найман дахинаар олон болоно. Хүүгэдэй эмхи зургаануудта хүмүүжүүлэгдэдэг эдир үетэн элүүр энхэ, һонор хүрсаар үдэхэ ёэшэ. Тон ойрын сагуудта промышленна предприяти болон гүрэнэй хүдөө ажахын фермэнүүдэй дэргэдэ үшөө зуугаад гаран ясли болон саадууд нээгдэхэ түсэбтэй юм. Эдэ хүүгэдэй эмхи зургаануудые хангаха хэрэгтэ гүрэн түрын зүгһөө халуун анхарал хандуулагдадаг гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аддис-Абебын нэгэ саадта.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН саанаһаа ТАСС АПН

МҮНӨӨ ҮЕЫН ШУХАЛА ЗОРИЛГО

БЕРЛИН. Бүгэдэ ниитын эб найрамдалые сахин хамгаалха гэшэ мүнөө үеын гол шухала зорилго болоно. СССР болон бусад социалис гүрэнүүдэй оруулһан эб найрамдалта дурадхалнууд тэрэниие бэелүүлхэ зам нээнэ гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдажа, эндэ үнгэргэгдэһэн олоной хабаадалгатай митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хураахa талаар оруулагдаһан бүтэмжэтэй һайн дурадхалнууд НАТО-гай оронуудай, нэн түрүүн США-гай зүгһөө мүртэй дэмжэгдэнэгүй. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхохо гэһэн тэдэнэй түсэбүүд эб найрамдалда ехэ аюул тохёолдуулна. Энэнь социалис оронуудай зүгһөө харюугай хэмжээнүүдые абахыень заабол баадхаха байна. Имэ хараа бодолыень ГДР эрид дэмжэхэ юм гэжэ Э. Хонеккер мэдүүлбэ (ТАСС).

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРИИН ЭЛИДХЭЛ

НЬЮ-ЙОРК. Африкын урда хубидахи байдалые гуримшуулга нэн түрүүлэн Намибиин асуудалые шиидхэлгэһээ дулдыдаха байна. Намибиин арадта бэеэ дааһан байдал олгохые Урда Африкын расистнуудай дурагүйдэжэ байһан ушар энэ райондохи түгшүүрилые улам шахардуу шанга болгоно, бүри ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльярай ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ табиһан элидхэл дотор хэлэгдэнэ.

Намибиие колониальна байдалһаа гаргаха тухай асуудалые США-гай болон тэдэнэй союзнигуудай мухардалгада оруулһан ушарые шиидхэхэ зорилготойгоор Аюулгүйн Соведэй олгоһон эрхэ түлөөлэлгөөр ООН-ой Генеральна секретарь зохихо талануудтай зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байгаа. Х. Перес де Куэльяр Африкын гүрэнүүдэй, Баруун-Урда Африкын арадай эмхиин (СВАПО), баруунай оронуудай ба ЮАР-ай «харилсаата бүлэг» гэдэгэй түлөөлэгшэдтэй ООН-ой штаб-байшан соо уулзаһан байгаа. Гадна тэрэ Африкын урда оронуудаар ябахадаа, Анголодо, Намибида, ЮАР-та хүрэбэ.

Энэ ороной хуулита правительствын гуйлтаар тэндэ байлгагдаһан Кубын сэрэгүүдэй Анголодо байлгагдаһан ушартай Намибида бэеэ дааһан байдал олгохо тухай асуудалые «холбохо» гэһэн Преториин расистнуудай ба тэдэнэй дэмжэдэг баруунай оронуудай түлөөлэгшэдэй һэдэлгэнүүдые ООН-ой Генеральна секретарь ори таһа буруушааба. Имэ хараа бодол Намиби тушаа ООН-ой түсэбые бэелүүлгэдэ һаад ушаруулха байна гээд элидхэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Энэ түсэб Намибиие ЮАР-ай булимтаран эзэмдэлгэ болюулхые, ООН-ой адаглалга доро сүлөөтэ демократическа һунгалта тэндэ үнгэргэхые хараалжа байһаниинь мэдээжэ.

ООН-ой Генеральна секретариин элидхэлэй элирхэйлэн гэршэлһэнэй ёһоор, Намибиин арадта бэеэ дааһан байдал олголгодо һаад ушаруулхые Урда Африкын расистнууд али бүхы аргаараа оролдожо байна.

ЭРДЭМТЭДЭЙ КОНФЕРЕНЦИ ДҮҮРЭБЭ

РИМ. 1955 ондо эмхидхэгдэһэн эрдэмтэдэй эмхиин — Пагуошско хүдэлөөнэй 33-дахи конференци Венецидэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Дэлхэйн бүхы түбинүүдые түлөөлһэн эрдэм наукын 150 шахуу элитэ мэдээжэ эрдэмтэд хуралдаанда хабаадаһан байгаа. Советскэ Союзай ехэ бүлэг эрдэмтэд, тэрэ тоодо СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент Е. П. Велихов, академигууд М. А. Марков, А. В. Фокин болон бусад элитэ мэдээжэ эрдэмтэд конференциин хүдэлмэридэ хабаадаба.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлахын түлөө, ядерна дайе зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлэй гол шухала асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Сэрэгэй зорилготойгоор замбуулиние хэрэглэлгые буруушааһан совет дурадхалые конференцидэ хабаадагшад үндэрөөр сэгнэбэ. «Правда» газетын асуудалнуудта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой үгэһэн харюунууд дотор найруулагданхай Советскэ Союзай үүсхэл хадаа Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые хороохо шухала алхам болоно.

Эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ эрдэмтэд эдэбхитэйгээр хабаадаха, ядерна буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгын ямар ехэ аюул тохёолдуулжа байһыень хүн түрэлтэндэ ойлгуулха хэрэгтэй гэжэ конференци дээрэ онсо анхарал хандуулагдаа.

«ТЭМСЭЛДЭ УРЯАЛНА»

Мэдээжэ грек композитор, эб найрамдалай тала баримталагшадай хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, Грециин парламентын депутат Микис Теодоракис 1980—1982 онуудта «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шанда хүртэһэн байна. АПН-эй корреспондент В. МАРКОВАЙ Микис ТЕОДОРАКИСТАЙ хэһэн хөөрэлдөөе Хэблэлэй шэнэ һониной агентство уншагшадай анхаралда дурадхана.

— Соёлой ба искусствын ажал ябуулагшад ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха хэрэгтэ ямар хубитаяа оруулна гээшэб?

— Империализмын шэнэ дайнда сэхэ бэлдэжэ, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна ракетэнүүдээ Баруун Европодо тодхохые США-гай засаг захиргаанай оролдожо байхада, искусствын бүхы ажал ябуулагшад амгалан тайбан байдал ба хүн түрэлтэнэй революционно туйлалтануудые аршалан хамгаалхын тула бүхы хүсэлэл оролдолгонуудаа элсүүлхэ зэргэтэй. Империалис политикын эсэстэ ядерна дайнай аюул улам ехээр дэбэргэгдэнэ. Тэрэнэй болоо һаань, газар дэлхэй дээрэхи амиды юумэн, тэрэ тоодо соёлой үнэтэй сэнтэй баялигууд хосорхо болоно бшуу.

Түрүү үүргэеэ дүүргэхэ хүсэ ехэтэй хоёр хэрэгсэл искусствын ажал ябуулагшадта бии гээшэ. Эдэнь гэбэл, искусствань ба политическэ бодото тэмсэл болоно. Намда энэ хоёр зүйл таһаршагүй юм. Намда политическэ зохёолнууд үгы, тиигэбэшье би өөрыгөө политическэ шэглэлтэй композитор гэжэ тоолодоггүй. Политика гээшэмнай гансал лозунг, уряа бэшэ ха юм. Энэмнай арад зоной зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэхэ арга замуудые бэдэрэлгэ, арад зонтой нэгэн адли һанал бодолтой, мэдэрэлтэй байха гэһэн удхатай бшуу. Политическэ ажал ябуулагшын үгэ хэлэжэ, политика бэелүүлдэг һаань, уран бэлигтэндэ нэгэ дуу, нэгэ шүлэг гүйсэдхэбэлнь гү, али нэгэ зураг зурабалнь, хүрөө болохо жэшээтэй. Искусствын туһаламжаар үнэн зүб политика бэелүүлдэг хүнүүдые өөһэдынгөө зэргэнүүдтэ харахадаа, зоной урма зориг бадардаг, харин тээлмэрдэһэн хүнүүдэй ори ганса зүб зам шэлэхэдэнь туһалдаг юм.

Искусствын түрүү үзэлтэй ажал ябуулагшадай үмэнэхи зорилгонууд тухай хэлэбэл иимэ: амгалан тайбан байдалай түлөө ниитэ нэгэн жагсаалда тэдэнэр тэмсэхэ зэргэтэй. «Эб найрамдалай, ажабайдалай түлөө, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө» Прагада болоһон Бүхэдэлхэйн Ассамблей дээрэ һанал бодолоо ба тэмсэлэйнгээ дүй дүршэлые үргэнөөр халан абалсалга ехэ туһа хүргэһэн байха. Бидэ харилсаа холбооной үндэһэ һуурийе үргэдхэхэ, холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ; эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ хабаадагшадай зэргэнүүдтэ хамтааран хабаадаха зэргэтэйбди.

— Дэлхэй дээрэ хаа хаанагүй Таниие мэдэдэг, Танда дуратай гээшэ. Танай дуунууд эрхэ сүлөөгэй, эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг олон түмэн хүнүүдэй тугынь болонхой. Ямар үйлэ хэрэг Танай үзэл бодолой бүрилдэхэ хэрэгтэ тон ехээр нүлөөлһэн байгаа хаб?

— Дүшэн нэгэн жэлэй саада тээ, Грециие фашистнуудай булимтаралгын үедэ энэ ушар болоо һэн. Тиихэдэ би 17-той ябааб, үзэл бодолни мүртэй бүрилдөөгүй ябаа. Грек хэлэн дээрэ баргагдаһан Ленин тухай ном арай-шамай олоһон байгааб. Бидэ нүхэдтэеэ үнэтэй сэнтэй энэ номые үдэртөө нюугаад, һуниндөө уншадаг һэмди. Энэ ном ажабайдалаймни түрүүшын ном болоһон байгаа.

1942 оной март һарада Грециин национальна һайндэртэ коммунистнууд фашизмда эсэргүү жагсаал эмхидхэһэн юм. Би тэрээндэ баһал хабаадалсааб. Элладын эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэхые уряалһан плакат барижа ябаа һэм. Шиидам барьһан жандармнуудай хүреэлшөөд байхыень харахадаа, «Советскэ Союз мандаха болтогой!» гээд хашхарһан хүм. Эдэ үгэнүүдни дайсадта ёһотой харюу болохо гэжэ һанаа һэм. Тиихэдэл түрүүшынхеэ түрмэдэ хаагдаһан байгааб. Нэгэ камера соо байһан олонхи нүхэдни коммунистнууд, шэн зоригтой ба үнэн сэхэ хүнүүд һэн. Тэдэнэр лэ намайе политическэ эрдэмдэ һургаһан юм. Тиигэжэ минии «университедүүд» эхилээ бэлэй. Тэндэ, фашис түрмэдэ, коммунист болоо һэм.

— Грециин баруунай засагаархид Таниие түрмэ шорондо нэгэнтэ бэшэ һуулгаһан гээшэ. Тиихэ бүринь орон дотор демократическа засаг нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэлдэ улам эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаат. Үрэ түгэсөөр ажаллахынгаа хажуугаар политическэ ажал ябуулга иимэ эдэбхитэйгээр яажа эрхилнэ гээшэбта?

— Олохон дуунуудай түлөө хашуулха, харшалуулха гээшые үзөөб даа. Политическэ һүрөөтэй зэбсэг болоһон хадань, дуунуудһаамни айгаа бэшэ бэд даа. Теэд би энээгээрээ омогорходоггүйб. Юуб гэбэл, арадай хүсэл эрмэлзэлые, һанал бодолые харуулжа шадагдаа гээшэ.

Пабло Нерудын шүлэгүүд дээрэ найруулагдаһан «Бүгэдэ ниитын дуун» гэһэн минии ораториие Кубын хоортой ба оркестртэй хамта Никарагуада гүйсэдхэһэнөө би хэзээдэшье мартахагүйб. Тэрэмнай концерт болоо юм гү, али политическэ ябуулга болоо гээшэ һэн гү? Алинииньшье болоо ёһотой даа. Ушарынь гэбэл, энэ удаа Кубада, Никарагуада ошоходоо, композитор-коммунист байһанаа мэдэрээ һэм.

— Политическэ ба үзэл сурталай мүнөөнэй тэмсэлдэ искусство ямар үүргэ дүүргэнэ гэжэ һананабта?

— Искусство түүхэдэ хабаатай бэшэ гэжэ гансал хархис этэгээдүүд гү, али тэнэг хүнүүд тоолохол даа. Үгы даа. Искусство гээшэмнай арадай хүсэл эрмэлзэлые, ухаан бодолые элирхэйлдэг, тиимэһээ арад зоной зүрхэ сэдьхэлые буляахын түлөө тэмсэлдэ гол һуури эзэлдэг юм. Искусствын хүнүүд лэ гол түлэб түрүү демократическа үзэл баримталдаг байха юм. Тиин энэнь дэмы бэшэ. Ушарынь хадаа өөрынгөө зохёохы ажалда арадай байдалай үндэһэ ёһые баримталжа, тэрэнэй удха шанарые ухамайлан ойлгожо, саашадаа даган ябадаг байна.

Искусствын һүр ехэ хүсые буржуази һайн мэдэхэ. Түрүү үзэл баримталдаг искусствые үгы хэхые гү, али бэе тээшээ татахын тула буржуазна политигууд бүхы юумэ хэдэг юм. Энээнэй тулада тэдэнэртэ бага бэшэ мүнгэ зөөришье бии.

Иимэ эрхэ байдалда соёлой ба искусствын түрүү үзэлтэй ажал ябуулагшадай үүргэ улам ехэ болоно. Баруун оронуудта ёһотой искусствые сэгнэдэг бүхы хүнүүдые тэдэнэр эмхидхэжэ шадаха, эмхидхэхэ зэргэтэйшье бшуу. Социализмын оронуудай искусство түрүү соёлой хүсэ ехэтэй политическэ союзнигынь болоно. Искусство гээшэ эб найрамдал туйлаха эрмэлзэл мүн, харин эб найрамдал социализм хоёр таһаршагүй. Энэмнай түүхээр нэгэнтэ бэшэ шалгагдаһан үнэн бодото зүйл мүн.

— Палестиные сүлөөлхэ эмхиин гимныг хүгжэлтые Та бэшэһэн бэзэт. Энээн тухайдаа хөөрэжэ үгыт.

— Палестинынхидэй гимн бэшэхые найдахадаа, ООП намда ехэ нэрэ хүндэ үзүүлээ гээшэ һэн. Энэ хүгжэм бэшэхэдээ, сэдьхэлээ ехээр долгисооб. Композитор-коммунист һэн тулада ехэ харюусалга даажа абаһанаа мэдэрээ бэлэйб. Һүүлэй үедэ Ливанаар ябахадаашье, досоомни хүлгөөтэй байгаа. Империализмын хүсэнүүд урагшагүй байдалаа абархын тула ямаршье гутамшаг муухай юумэ хэхэеэ жэрхэхэгүй байна,—гэжэ нюдөөрөө харабаб. Израилиин үүдхэһэн Ливанда харша зээрхэг түримхэй ябуулганууд гитлеровскэ фашизмые һанаандам оруулаа һэн.

Палестин арадай баатар габьяата тэмсэлээр омогорходогби. Зоболон гасалан гээшые үзэжэ байһан арадые хүндэлжэ һүгэдэдэг мэдэрэлээ гимн дотор харуулха гэжэ оролдооб. Палестинын зугадагшадай лагерьнуудта, Эхэ ороноо, гэр бүлөө орхижо ошоһон хүнүүдэй дунда гимн зэдэлжэ байгаа аалам? — гэжэ бодоходоо, би дабхар зоригжоноб. Бүмбэрсэг дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй туһаламжаар палестин арадай илалта туйлаха байһанда этигэнэб.

(АПН).

ХАНОЙДО БОЛОҺОН БАЯРАЙ СУГЛААН

ХАНОЙ. СРВ-гэй национальна һайндэрэй 38 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Бадинь талмай дээрэхи Суглаануудай ордон соо болобо. КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Ле Зуан, КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тинь, КПВ-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фам Ван Донг болон Вьетнамай бусад хүтэлбэрилэгшэд суглаанда хабаадаһан байна.

Чыонг Тинь суглаан дээрэ оролто үгэ хэлэхэдээ, империалистнууд болон зээрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүгээр олон жэлэй хугасаа соо дай хээшье һаа, арадай засагай жэлнүүдтэ республика асари ехэ амжалтануудые туйлаа гэжэ тэмдэглэбэ.

Советскэ Союз болон аха дүү бусад социалис оронуудтай тогтооһон али бүхы харилсаа холбоон вьетнам арадай илалтануудай шухала нүхэсэл болоно гэжэ тэрэ онсолон заагаа.

КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн То Хыу суглаан дээрэ элидхэл хэбэ. Вьетнам арадай гаталһан алдарта зам тухай, революционно туйлалтануудаа хамгаалха талаар тэрэнэй хэһэн тэмсэл тухай элидхэлшэ хөөрэбэ.

Вьетнам арад эб найрамдал аршалан хамгаалха хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Бидэ хододоо социалис оронуудтай, эб найрамдалай, национальна сүлөөрэлгын, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэдэг арадуудтай ниитэ нэгэн жагсаалда хододсо дабшахабди.

ДАЙН БҮ БОЛОГ!

ХҮН БҮХЭНЭЙ ХЭРЭГ

Ленинградайхид, бүхы совет хүнүүдтэл адли, партиин, Совет гүрэнэй политикые нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ. Адли тэгшэ эрхын ба аюулгүй байдалай гол ёһондо үндэһэлһэн манай ороной хараа шугам, эб найрамдалай хуби заяан тухай тэрэнэй эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго, «Правда» газетын асуудалнуудта нүхэр Ю. А. Андроповой үгэһэн харюу дотор тобшоор тодорхойлогдоо.

Намда дайнай ба эб найрамдалай асуудалнууд юрэнхы ойлгомжо бэшэ юм. Ленинградай оптико-механическа нэгэдэлдэ дүшэ шахуу жэл соо хүдэлжэ байнаб. Москваһаа Берлин хүрэтэр дайлалдажа табигдаад, эндэ ерээ һэм. Бүхы совет хүнүүдтэл адли, манай хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ асуудалнууд тушаа ехээр бодожо үзэдэгби. Эдэмнай үйлэдбэриин участок бүхэндэхи гол асуудал болоно. Тэдэниие шиидхэлгэһээ экономическа хүгжэлтын хэмжээн, Эхэ ороноо хамгаалха хүсэ шадал дулдыдаха бшуу.

Ажалай бүхы ветерануудтал адли, хүдэлмэришэдэй халааниие хүмүүжүүлгэдэ ехэ хүсэ шадалаа зорюулдагби. Манай залуу нүхэд ажал хэрэгэйнгээ гансал эрхим шадабаритад бэшэ, мүн ушар ёһо мэдэхэ, эдэбхитэй барилгашад, совет арадай байгуулһан бүхы юумые аршалан хамгаалагшад болохо зэргэтэй.

М. ИВАНОВ,
Ленинградай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ оптико-механическа нэгэдэлэй фрезеровщик.

БОДОМЖОТОЙГООР ХАНДАХА

Вашингтоной ядерна балмад ябуулга гү, али дайнай аюул зайсуулан сараха талаар Советскэ Союзай эб найрамдалта политика булихань гү гээд манай түби дэлхэй ерээдүй тээшээ һанаа зобонгёор ба этигэл найдалтайгаар харана. «Правда» газетын асуудалнуудта нүхэр Ю. В. Андроповой үгэһэн харюунууд дотор манай политикын гол ёһонууд тодорхойгоор найруулагдаа гээшэ.

Манай орон эб найрамдалай политика үнэн сэхээр бэелүүлдэг байһанаа бодото дээрэнь элирхэйлэн харуулна. Холбоото Штадууд бэшэ, харин Советскэ Союз ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялгануудые абаба бшуу. Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ таарамжатай хэлсээнэй туйлагдаһан ушарта хороогдоһон ракетэнүүдые үгы хэхээр манай ороной бэлэн байһан тухай «Правда» газетэдэ харюу үгэхэдөө совет хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлһэн байгаа. Гэбэшье Сагаан байшан харюугай ямаршье алхам хэнэгүй, харин тад һөөргэ буу зэбсэг үрдилдэн байжа бэлдэхэ хараа шугамаа сагааруулхын тула худал хуурмаг «совет сэрэгэй аюул» тухай бүхы дэлхэйдэ тунхаг тараана.

Хорин миллион хүнэй ами наһаар амгалан тайбан байдал туйлаһан ороной уран зохёолшодто—бидэнэртэ эдэ үгэнүүдые дуулахань жэгтэй байна. Дайн тухай, үзэһэн хараһан юумэн тухайгаа бидэ бэшэдэгбди. Дайн тухай үнэн зүбөөр бэшэхэ, уран хурса үгөөрөө эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гээшэ манай уялга мүн. Энээнһээ шухала һайн һайхан темэ мүнөө үедэ үгы гэжэ бии тоолохо байнаб.

В. БЫКОВ,
БССР-эй арадай уран зохёолшо.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

«БУЛТА НЭГЭНЭЙ ТҮЛӨӨ»

«Буркоопсоюзай» мэдэлэй хүдөө ажахын продукт-нуудай 12-дохи магазин байгша оной апрель hарада нээгдэhэн юм. Коллективэйнь залуу, булта наймаа-лагшад тусхай hуралсал дүүргэhэн хүнүүд. Магазинай даагша Е. В. Власенко 1967 оhоо худалдаа наймаанай техникум дүүргэhэн намтартай. Хүдэлмэрэй шадамар бэрхээр эмхидхэхэhээ гадна, наймаалагшадай дунда ябуулагдадаг hурган хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ горитой анхарал хандуулдаг.

— Мүнөө партиин, правительствын зүгhөө ажалай журам бэхижүүлхэдэ hуларшагүй, үдэр бүриин анхарал хандуулагдажа байна. Тусхай тогтоолой баталагдаhан абтаhанай удаа коллективтэ соомнай үргэн зүбшөөн болоо hэн. Хүн бүхэн hанамжаа хэлээ. Социалис мүрысөөнэй үүргэ дээшэлүүлхэ тобшолол хэгдээ. Хүн бүхэн хүбиингөө, уламжалан коллективэйнгээ үүргэнүүд дүүргэхын түлөө шармайха бшуу. Энэл үншөөтэ ажалай журам бэхижэхэ жэшээтэй, — гэжэ магазинай даагша Е. В. Власенко хөөрөө hэн.

Худалдаа наймаанай ветеран А. В. Соломенко хори гаран жэлэй туршада шэтэ hэн мэргэжэлээрээ хүдэлнэ. «Эбтэй эетэй коллективэй ажалынь хэзээдэшье ашаг үрэтэй. Журам хазагайруулха, даалгагдаhан уялга хайша [illegible] хэрэг хандаха ушар гараха ёhогүй бшуу. «Нэгэнэй — бултанай, булта — нэгэнэй түлөө» гэhэн уряа дороо хүдэлнэбди. — гэжэ үнинэй наймаалагшын хэлэhэниинь зүйтэй.

Коммунист Г. К. Курсакова, ВЛКСМ-эй гэшүүд Л. Ю. Киселева, Н. И. Кривошеева гэгшэд мэргэжэлэй hайса шудалаад, үйлэбэриин түрүүшүүл юм. Магазинай коллектив түсэб. уялгануудаа саг үргэлжэ дүүргэдэг. Жэшээлхэдэ, үнгэрhэн hарада 35 мянган түхэригэй эдеэ хоолой зүйл худаллаха түсэбтэй hаа, 50 мянган түхэригэй продукци худалдаhан байна.

Б. СОТНИЧ.

Сэлэнгын районой Шасарганын совхозой зүгышэд жэлhээ жэлдэ ажалай үндэр амжалтануудые туйлана, тингэжэ республика дотороо мэдээжэ болонхой. Түрүү зүгышэн Иван Гомбожапович Жамсаранов дүй дүршэлөөр баяжажа, өөрынгөө мэргэжэлдэ олохон хүниие hурган байха. Залуу хүбүүн Олег Цыденов аха нүхэрэйгөө баян дүршэлые халан абажа, аминдаа зүгышэн болохо зорилготой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарhаа) И. Г. Жамсаранов О. Цыденов хоёр.

О. МАРИЕВАЙ фото.

БАГЛАА СЭСЭГҮҮДЭЙ hАЙНДЭР

Бэшүүр тосхоной оёдолой фабрикын соёлой байшанда «Баглаа сэсэгүүдэй hайндэр» гэжэ нэрлэгдэhэн үдэшэ hаяхан үнгэргэгдөө. Эндэ олоор сугларhан хүн зондо [illegible] hайшаагдажа, тэдэнэй hанаан сэдьхэлдэ удаан ябаха байха. Зүүн Сибириин соёлой институдта заочноор hурадаг студент Анатолий Ткачёв тус үдэшые найруулан бэлдээ юм. Тэрэ оёдолой фабрикын 1-дэхи цехэй технолог Наташа Ивановнатай сугтаа үдэшые хүтэлбэрилжэ, ёhотой hайндэр боложо үнгэрөө.

Программадаа дуу, хатарнууд, наадан болон викторинанууд, үдэшэдэ hайндэрэй шэнжэ үгэhэн баглаа сэсэгүүдэй конкурс оронон байгаа. Сэсэгүүдынь, сэсэгүүдынь... [illegible]

Бүхы конкурсануудай дүнгүүдээр оёдолой фабрикын 2-дохи цехэй эбтэй эетэй коллектив түрүүлээ. [illegible]

Уран гоёор шэмэглэгдэhэн «Буряадай АССР-эй 60 жэл», «Чилиин патриодуудта», «В. Высоцкиин дурасхаалда» гэхэ мэтэ баглаа сэсэгүүдэй найруулганууд тусхай жюрин болон сугларагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

Слон хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэhэн энэ үдэшэ соёлой байшангай ансамбль наадаа hэн.

Н. МИТЫПОВА.

КОРЕЙ ОРОНООР АЯНШАЛХАНЬ

Республикымнай хэлхеэ холбооной түрүү хүдэлмэрилэгшэд болон соёлшодhоо бүридэhэн бүлэг Корейн Арадай Демократическа Республикаар аяншалхаяа эдэ үдэрнүүдтэ самолёдоор Хабаровск ниидэбэ. Тэдэмнай оронойнь нийслэл хото Пхеньянhаа аяншалгаяа эхилхэ юм.

Нютаг нютагтаа hайнаар хүдэлдэг, нэрэ хүндэтэй болоhон хэлхеэ холбоошод, нэрлэбэл, Галуута-Нуурhаа Зоя Батоцыренова, Загарайhаа Святослав Дымчиков, Хяагтын-Адагhаа Надежда Жаркой, Прибайкалиhаа Полина Голубева, Сэлэн-Дүүмэhээ К. Г. Сабирова, Бэшүүрhээ Алексей Мингалев болон бусад ажалай түрүүшүүл hолонгото оронoор аяншалжа, амаржа ерэхэ эрхэтэй болоо.

Тэдэнэр хоёр долоон хоногой туршада Корейтэй танилсаха зуураа, программынгаа ёhoop хэдэн үдэрынь амарха, ажалша зонтойнь уулзаха ёhотой юм.

Б. ФЕДОРОВ.

ШАГНАГДАБА

«Бага арадуудай ехэ хуби заяан» гэжэ бүлэг согсолбори номуудай үргэлжэлэл болгогдожо манай Буряадай номой хэблэлээр барлагдан гараhан «Аха дүүгэй бүлэ соо» гэhэн уран гоёор шэмэглэгдэhэн түүбэри зохёолнууд Хэблэлэй талаар РСФСР-эй гүрэнэй комитедэй коллегиин болон СССР-эй ВДНХ-гай зүгhөө үндэр сэгнэлтэ абаа. Тэрэнэй редактор И. Ф. Калашниковта тусхай диплом мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

Тус согсолбори Сибириин, Алас Дурнын болон холын Хойто зүгэй арадуудай мүнөөдэрэй байдал, экономико болон соёлойнь хүгжэлтэ тухай хөөрэнэ.

В. СТЕПАНОВ.

ШЭНЭ hУРГУУЛИ

Улаан-Үдын районой Вознесеновкэ hууринай хүүгэд болон ехэшүүлдэ байгша оной сентябриин нэгэнэй үдэр мартагдахагүй байха. Ушарынь юуб гэхэдэ, энэ hууринда эхин hургуулиин шэнэ байшан нээгдэбэ. Хэрбээ урдахи жэлнүүдтэ Вознесеновкэ hууринда ажаhуудаг hурагшад зургаан километр газарта оршодог Доодо-Саянтын дунда hургуулида ошожо hурадаг hаа, мүнөө өөhэдын шэнэ hургуулитай болобо.

«Забайкалэлектросетьстрой» трестын Улаан-Үдын оньhожоруулагдамал 56-дахи колоннын коллектив энэ hургуулиин байшангые бариад, hуралсалай шэнэ жэлэй урдахана ашаглалгада оруулаа юм.

Сентябриин нэгэнэй үдэр болоhон баяр ёhололой жагсаал дээрэ Улаан-Үдын районой арадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой секретарь Ф. Н. Тугаринов, Доодо-Саянтын сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. М. Сафонов, тус hургуулиин директор Г. И. Богушевич гэгшэд барилгашадта халуун байрые хүргөө.

hургуулиин шэнэ байшан соо классууд түбхинэн орожо, эб найрамдалай темээр түрүүшынгээ хэшээлнүүдые үнгэргөө юм.

В. ЖАРКОЙ.

ЭДИР УРАШУУЛ БАЯСУУЛБА

Нарин сэмбын комбинадай соёлой байшан соо хүүгэдэй зунайнгаа амаралтын үедэ уралан зохёоhон бүтээлнүүдэй тусхай выставкэ hаяхан үнгэргэгдэбэ. Пионернүүдэй болон элүүр энхые сахилгын лагерьнуудта амарhан эдир урашуулай хэдэн зуугаад бүтээл эндэ табигдаа.

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай «Челночок» гэhэн лагериинхидай выставкэдэ дурадхаhан бүтээлнүүд харагшадта илангаяа ехээр hайшаагдаhан байна. «Челночогой» үхибүүд, модоор, борбоосгойнуудаар, хүбхэнөөр хэhэн амитадуудай дүрсэнүүдые, элдэб үнгын будөөр оёhон нааданхайнуудые, модон дээрэ hиилэhэн зурагуудые выставкэдэ элбэгээр асараа.

Тиихэдэ пионернүүдэй «Огонек» лагериинхидай түмэр дээрэ таблаhан зурагууд, хилэн, сэмбэ, тансаран будөөр оёhон нааданхайнууд харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

ЛВРЗ-гэй «Сибиряк» лагерьта амарhан үхибүүдэй дунда уран гартан яhала олон гэжэ тус выставкэдэ ерэгшэд тобшолол хээ. Юуб гэхэдэ, тус лагерьта зундаа амарhан Сережа Адамовай «Сахали шубуун» гэhэн hиилүүр онсо түхэл хэлбэреэрээ сугларагшадай анхаралые хүрэhөөр лэ татаа ха юм. Тиихэдэ Женя Ястребов, Женя Яковлев, Олег Жарников гэгшэд мүн лэ hонирхолтой hиилүүрнүүдые сугларагшадай анхаралда дурадхаа бшуу.

Буряадай мебель бүтээлгын ба модо болбосоруулгын комбинадай «Салют» лагерьта амарhан аха дүү Запрегаловууд хүhан модоной үндэhые шадамар бэрхээр түнхижэ, элдэб түхэлэй амhарта бүтээhэн байба. Мүн тиихэдэ энэ лагерьта амарhан басагадай нэхэhэн ноохон хубсаhан бултанда hайшаагдаа.

Б. ДОРЖИЕВА.

НЭГЭДЭХИ АГИТ-ТАЛМАЙДА

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска райондо зунай нэгэдэхи агит-талмайе хаалтын ёhолол hаяхан болобо. Тус районой юридическэ консультациин адвокат Энгельсина Гатыповна Павлова элидхэл хэбэ.

hүүлээрнь үйлэдбэриин «Бурятрикотажбыт» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд трикотажаар оёдоhон зунай, намарай хубсаhануудые харуулаа. Тиихэдэ намарай-үбэлэй хубсаhанууд олоной үзэмжэдэ дурадхагдаа.

Районоймнай зунай агит-талмайнууд сооhоо 1-дэхи агит-талмай шалгардаг. Амаралтын үдэрнүүдтэ энд э ямар нэгэн үйлэ хэрэг ходо болож о байдаг. Мүн лэ энэ агит-талмай дүтэ шадар ажаhуудаг хүн зон эндэ үнгэргэгдэдэг үйлэ хэрэгүүдтэ хабаадаха дуратай юм.

Н. ЦЫБИКОВА.

АГНУУРИИН УРДА ТЭЭХЭНЭ

Байгша оной намар, үбэлэй агнууриин хаhын үедэ республика дотор туруута ангуудые олзоборилхо түсэб даабари районуудта үгтэхэ гэhэн тогтоол Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаба.

Республикын районуудай агнууриин ажахынууд агнууриин хаhын үедэ хэдэн зуугаад туруута ангуудай мяха гүрэндэ тушааха даабари абанхай. Жэшээнь. Баунтын районой ангуушад 140 бугын, 65 хандагайн, 135 гүрөөhэнэй, 450 хабаргын, 25 болон гахайн, хойто зүгэй 35 орын мяха гүрэндэ тушаахаар уялгалагдаба.

Республикын госпромхозууд, коопзверопромхозууд хамта дээрээ табан зуунhаа дээшэ центнер ангай, хэдэн зуугаад шубуунай мяха гүрэндэ тушааха даабари абанхай.

Удахагүй, нигээд лэ октябриин нэгэнhээ агнууриин хаhа эхилжэ, ой тайга, хүбшэдэ нохойн хусаха, буугай hүрэхэ абяан зэдэлхэнь гээшэ.

Манай корр.

ГУРБАДАХИ ИЛАЛТА

Улаан-Үдын «Локомотив» командын футболистнууд уржадэр өөрынгөө стадион дээрэ Комсомольск-на-Амуре хотын «Амур» командатай наадаба. Тиихэдээ Сергей Кокорин айлшадай воротa руу нэгэ бүмбэгэ сохижо оруулаа. «Локомотив», хоёр очко өөртөө бэшүүлбэ. Энэнь «Локомотивай» футболистнуудай хабарhаа хойшо үнгэргэжэ ябаhан наадануудта туйлаhан гурбадахи илалтань болоно.

Энээнэй урда тээ Владивостогой «Луч» командатай наадахадаа, уулзалгаяа 0:0 тоотойгоор түгэсхэжэ, нэгэ очко өөртөө бэшүүлээ hэн.

Футбол

Тиин мүнөө «Локомотив» дүн хамта 12 очкотой болонхой.

«Локомотивай» футболистнууд удаадахи уулзалгаяа мүн лэ өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэхэ юм.

Т. БАДМАИН.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо». «КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦСПС-тэ болон ВЛКСМ-эй ЦК-да» — ТАСС-ай материалнууд. «Баян ургасаяа саг соонь, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряан абаял!» — тобшо мэдээсэлнүүд, репортаж, корреспонденцинүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «БАМ-ай партийна организацинуудта». «Ажал хүдэлмэриин эдэбхи бадарна» — П. Байрачнын статья. «Уялгануудай дүүргэлтые шалганабди». «Ажалай нөөсэнүүд бии, тэдэниие ашаглажа hураха шухала» — С. Убеевэй статья. «Түрэл орон доторнай» — ТАСС-ай корреспондентнүүдэй тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбариhаа. «Правда Бурятии» болон ГАИ-гай рейд». «Дача шадарай зам харгынууд» — Г. Шелкуновагай статья.

Гурбадахи хуудаhанда. «Уран зураашын бэлиг шадабари» — А. Праведниковай статья. «Харгыда аюулгүй ябалгые хинан шалгаха комиссида». «Хилын саанаhаа»—ТАСС-ай болон АПН-эй корреспондентнүүдэй эльгээhэн материалнуудай суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Байгал» журнал 1984 ондо» — А. Щитовой статья. «Сентябриин туршада болохо концертнүүд».

ТЕЛЕВИДЕНИ

Сентябриин 4-hөө 9 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.35 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Москвагай дээдэ hургуулинуудта hурадаг вьетнам студентнүүдэй концерт. 10.15 — Баримтата фильм. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 — «Элүүр энхэ байлгаа». 12.50 — «Үглөөнэй почто». 13.40 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.40 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.10 — «Ажабайдалай хараа зам». 15.30 — Останкинодахи концертын студида. Телерадиогой хүүгэдэй хоорнуудай уласхоорондын I фестивальда хабаадагшадай концерт. 16.40 — Мультфильмнүүд. 17.00 — В. Гусев. «Иван Рыбаковой. ССР Союзай Гүрэнэй Бага театрай фильм-зүжэг. 18.35 — Ородой урданай романснууд. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45— «Мүнөөдэр — Нефтиин болон газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй нефтиин промышленностиин министрэй нэгэдэхи орлогшо В. И. Кремнев ба СССР-эй газай промышленностиин министрэй нэгэдэхи орлогшо Р. Д. Маргулов дамжуулгада хабаадаха. hайндэрэй концертдэ эстрадын артистнууд хабаадалсаха. 21.00 — «Аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — «Гадаадын эстрадын аялга хүгжэм». 23.20— Академическэ hэлюурдэлгэ. Дэлхэйн чемпионат. ФРГ-hээ дамжуулагдаха. 23.50 — Шэнэ hонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Зарядкадаа зогсогты! 9.20 — Баримтата фильм. 9.30 — «Клад»— уран hайханай фильм. 11.00— Классическа хүгжэмэй концерт. 11.35 — «Мать» — баримтата фильм. 12.05 — Духовой инструментнүүд. 12.45— Ю. Олеша. «Родом из детства». 13.30 — Хүгжэмтэ-публицистическэ «Мэдээжэ юумэн» [...] фильм. [...] респонден[...] 16.20 — [...] 16.40 — [...] ли). 17.30 [...] Зургаан [...] най фильм. 18.35 — [...] выставкын [...] — Красноя[...] программа. [...] афишын [...] галан нойр[...] 21.15—Хүнгэ[...] эй ба США [...] мал коман[...] дамжуулагд[...] мя». 22.35 [...] 3 серитэй [...] фильм (3-д[...] Велоспорто[...] онат. Шве[...] лагдаха.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —«По секрету всему свету»— үхибүүдтэ зорюулагдаhан фильм (1-дэхи, 2-дохи серинүүд). 12.00—«Судакские самоцветы»—телевизионно баримтата фильм. 12.20—Эртэ урдын вальснууд. 12.55—«Ба-буш-ка», «Волшебное лекарство» — мультфильмнүүд. 13.15—Шэнэ hонин. 15.15—Шэнэ hонин. 15.30 «Түсэбтэ табан жэл—хүн бүхэнэй хэрэг»—баримтата фильмүүд. 16.40—Фортепианна хүгжэмэй концерт. 17.10—«Шинии ленинскэ библиотекэ». Олон түмэндэ зорюулагдаhан баялиг. В. И. Ленинэй зохёолнуудай дүүрэн суглуулбариин түрүүшын ботиин хэблэгдэhээр 25 жэлэй ойдо. 17.40—Композитор Евгений Жарковскиин дуунууд. 18.15—«Гайхамшагта зүйлнүүд». 18.45—«Залуушуулай адресууд».

Улаан-Үдэ. 19.00—«Байгал»— мэдээсэлэй программа. 19.20— Улаан-Үдын студиин «Уланхаанай уулзалганууд» гэhэн очерк (буряадаар). 19.30—«Хүдөө нютагта харуулан ойлгуулгын агитаци»—киноочерк.

Москва. 19.45—«Ажалайнь зэргээр нэрэ хүндэ». «Түбэг бэрхэшээлтэйшье hаа, гоё hайхан улhан» Ороной улhанай заводуудта түүхэй эдүүдые гамтайгаар хэрэглэлгэ тухай. КПСС-эй Смоленскэ обкомой нэгэдэхи секретарь И. Е. Клименко дамжуулгада хабаадаха. 20.20 — Футболой шэнжэлэл. 20.55 — В. Гюгогой «Вознаграждение — тысяча франков» гэhэн телевизионно зүжэгэй премьерэ. 22.00—«Время». 22.35—«Вознаграждение—тысяча франков» гэжэ телевизионно зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.25—«Үзэл сурталынь хэтын хэтэдэ залирхагүй...» «Дунда зуун жэлнүүдэй Зүүн зүгэй элитэ ехэ эрдэмтэ Аль-Хорезмиин түрэhөөр 1200 жэлэй ойдо. 23.45—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Живая вода»—телевизионно баримтата фильм. 9.35—Түүхэ. 8-дахи класс. 10.00—Ород хэлэн. 10.30 —«Про маму...»—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.40—Түүхэ. 8-дахи класс (дамжуулга дабтагдаха). 11.05—Эрдэм ухаанай hонин. 11.35—Ботаника. 6-дахи класс. «Сэсэгтэ ургамалнуудай аймагууд». 11.55—В. Маяковский. «Шүлэг яажа бэшэхэб?» 12.40—Ботаника. 6-дахи класс. «Сэсэгтэ ургамалнуудай аймагууд» (дамжуулга дабтагдаха). 13.00—«Ажалай зун». 13.25 — «Багшада—хүгжэмэй хэшээл». 1-дэхи класс (1-дэхи хуби). 14.25—«Намарай хаhа саг» — эрдэм дэл[...] 14.40—«А. [...] ажабайдал[...] га). 15.15—[...] —18.30—Зэб[...]

Улаан-Үд[э]. [...] телевизионн[...]

Москва. [...] кэ hэлюур[...] чемпионат, [...] лагдаха. 1[...] лалга.

Улаан-Үд[э]. [...] мною и муз[...] церт. 20.40[...] —киножурна[...] холнууд.

Москва. [...] нойрсогты, [...] —мультфиль[...] атлетикын [...] эй ба США [...] командануу[...] мүрысөөн. [...] 22.35—«На [...] hайханай фи[...] тин Левашо[...]

ВТОРНИК, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —«Молоко из Тервета»—телевизионно баримтата фильм. 10.15—В. Гюго. «Вознаграждение—тысяча франков»—телевизионно зүжэг. 12.15—А. Муров. «5-дахи симфони». 12.45 —«В краю ювелиров»—телевизионно баримтата фильм. 13.15—Шэнэ hонин. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35—«Хүдөөгэй коммунистнуудай ажал хэрэгүүд»—баримтата фильмүүд. 16.35—Хоорой хүгжэмэй концерт. 16.55—«Звездочет»—телевизионно журнал. 17.35—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 18.05—РСФСР-эй габьята артистка Г. Калинина дуулаха. 18.45—«Зураг бүхэндэнь—наран»

Улаан-Үдэ. 19.00—«Байгал» (буряадаар). 19.30—«Воронежой урашуул»—киноочерк.

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Арадай аялга дуунууд. 20.15—«Хододоо жагсаалда». Партиин ветерануудтай уулзалга. 20.15— «Карастояновы» —телевизионно дүрбэн серитэй уран hайханай фильмын премьерэ (1-дэхи серн). 22.00—«Время». 23.30—Расул Гамзатов. «Четки лет» — телевизионно баримтата фильм. 23.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Гюстав Курбе»—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35—Байгаалиие шэнжэлгэ. 2-дохи класс. «Бидэ байгаалитай танилсанабди». 9.55—Француз хэлэн. 10.25— «Зачарованный берег».—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.45 — Байгаалиие шэнжэлгэ. 2-дохи класс. «Бидэ байгаалитай танилсанабди» (дамжуулга дабтагдаха). 11.05—ПТУ-гай hурагшадта. Гоё hайханиие ойлгодогоор хүмүүжүүлгэ. Оролтото дамжуулга. 11.35—Ботаника. 5-дахи класс. «Ургамалнуудай удха шанар». 11.55—«Үрэжэлтэ элшэ»—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 12.10—Академик М. Н. Шемякин. 12.40—Ботаника. 5-дахи класс. Ургамалнуудай удха шанар» (дамжуулга дабтагдаха). 13.00—«hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр түрэл ажахыдаа». 13.30—Француз хэлэн (дамжуулга дабтагдаха). 14.00—«Знание—сила» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.45 — «Вниз по [...] дэлгэрүүлгы[...] «А. Н. Ост[...] дал» (2-дох[...] —Шэнэ hо[...] Забhарлалга.

Улаан-Үд[э]. [...] нууд. 19.55 [...] дэй програ[...]

Москва. [...] нойрсогты, [...] экран». 21.1[...] шүүмжэлэл [...] теренко бо[...] рэнэй конце[...] нэрэй конце[...] 22.30—«Незн[...] товарищ»[...] фильм. (КН[...] шье, hайнд[...] онно барим[...] —Футболоор[...] нат. Нэгэдэ[...] (Волгоград) [...] дак).

СРЕДА, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 10.25—«Совет Арми. Эбдэршэгүй бата хани барисаанай гал» —баримтата фильм. 10.45 — «Первая любовь»—телевизионно уран hайханай фильм. 12.00 —«Ан амитадай аймаг». 13.00 —Корейн Арадай Демократическа Республикын уран hайханай коллективүүдэй концерт. 13.25—Шэнэ hонин. 15.00—Шэнэ hонин. 15.35—«Совет журналистнууд» — баримтата фильм. 15.50—«Глинкын зохёохы ажал ябуулга». 16.35—Э. Асадов. «Уянгата шүлэгүүд». 17.25— «Веселка» гэжэ арадай хүгжэмэй ансамблиин концерт. 17.50 — «Ород хэлэн». 18.20 —«Дохёогоо үгэгты, горнистнууд!». 19.00—Долоон хоногой спорт.

Улаан-Үдэ. 19.30—«Зүүн Сибирь»—киножурнал.

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Ургаса-83». 20.30—«Байгал».

Москва. 20.50—«Карастояновы»—телевизионно дүрбэн серитэй уран hайханай фильм. (2-дохи сери). 22.00—«Время». 22.35—«Руде право» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Түгэсхэлэй наадан. ЧССР-эй ба СССР-эй суглуулагдамал командануд уулзаха (2-дохи ба 3-дахи үенүүд). ЧССР-hээ дамжуулагдаха. 22.45—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Дорога, у которой нет конца»—телевизионно баримтата фильм. 9.15—9.35—Географи. 7-дохи класс. «СССР-эй географическа байдал ба хилэ». 10.05—Немец хэлэн. 10.35—Географи. 7-дохи класс. «СССР-эй географическа байдал ба хилэ» (дамжуулга дабтагдаха). 11.05—ПТУ-гай hурагшадта. Түүхэ. Индустрижүүлгын харгы зам. 11.35— Түүхэ. 9-дэхи класс. В. И. Ленин. «Коммунын дурасхаалда». 11.55 —«Байгалай заповедник» —эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 12.10—«Таанадта, түрэлхид». 12.40—Түүхэ. 9-дэхи класс. В. И. Ленин. «Коммунын дурасхаалда» (дамжуулга дабтагдаха). 13.00—Ород арадай дуунууд. 13.30—Зоологи. 7-дохи класс. «Абаахай дүрсэтэй шумуулнууд». 13.55—«Амар мэндэ, үхибүүд!»—телевизионно очерк. 14.25—«Третьяковско галерейн залнуудаар». 14.55—Немец хэлэн (дамжуулга дабтагдаха). 15.25—Гоё hайханиие ойлгодогоор хүмүүжүүлгэ. Кино. Хоёрдохи дамжуулга. 15.55—Шэнэ hонин. hарлалга.

Улаан-Үд[э]. [...] рагшадта зо[...] рамма.

Москва. hарлалга.

Улаан-Үд[э]. агитаторну[...] маторнууд.

Москва. [...] баринабди[...] тина наада[...]

Улаан-Үд[э]. нууд.

Москва. нойрсогты. [...] и Янка»—му[...] Л. Сенчина, [...] Райкин, Ю. [...] щенко боло[...] далгатай хүр[...] 22.00—«Врем[...] зы для Ма[...] най фильм. [...] уран бэлиг[...] жэлэл.

ЧЕТВЕРГ, 8.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Чучело-мяучело», «Приключение на плоту», «Как будто» — мультфильмнүүд. 10.25— «Подвиг Геннадия Невельского» — Алас Дурна зүгые шэнжэлэгшэ тухай эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.45— «Аяншалагшадай клуб». 11.45 —Ород арадай хүгжэмэй инструментүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 12.45 — «Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд». Д. Жилинский. 13.15 —Шэнэ hонин. 15.15— Шэнэ hонин. 15.35— Номууд тухай баримтата фильмүүд. 16.00— Латвиин ССР-эй гүрэнэй симфоническа оркестрэй концерт. 16.45— «Эгээн нангин...»—киноочерк. 17.00— «Буратинын выставкэ». 17.30—«Мүнөөдэр Пхеньян»— баримтата фильм. 17.50— «Намарай уянга» — фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 18.00—«Байгалай оршондохи ой модоной ажахы»— киноочерк. 18.20 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 18.35— «Арадай хиналтын экран». 19.20—«Байгал».

Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «Холо, ойрын дуунууд». 20.45 — Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Летунов үгэ хэлэхэ. 20.55— «Карастояновы» —телевизионно дүрбэн серитэй уран hайханай фильм (3-дахи сери). 22.00—«Время». 22.30— Футболоор Олимпиадада хабаадаха эрхэдэ хүртэхын түлөө шэлэн абалгын мүрысөөн. Венгриин болон СССР-эй суглуулагдамал командануд наадаха. Забhарлалгын үедэ — 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— «Диалог с солнцем»— телевизионно баримтата фильм. 9.35 — «Юрэнхы биологи». 10-дахи класс. «Клеткэ тухай теори». 10.05— Испан хэлэн. 10.35 — «Юрэнхы биологи». 10-дахи класс. «Клеткэ тухай теори» (дамжуулга дабтагдаха). 11.05 — ПТУ-гай hурагшадта. Астрономи. «Одо мүшэтэ огторгой». 11.35 «Манай саад». 12.05— Артур Конан-Дойль. Ажабайдалай ба ажал ябуулгын хуудаhанууд. 12.45— «Ород арадай дуунууд» (түүхэтэ). 13.15 —Испан хэлэн (дамжуулга дабтагдаха). [...] зуун жэлэй [...] ородой искус[...] цианов. 12.3[...] проходили[...] фильм. 15.0[...] 15.05— 18.0[...] 18.00—Шатар[...] «Хүн—газар[...] 19.45— Забh[...]

Улаан-Үд[э]. холнууд. 1[...] уулзалгануу[...] ноармейскии[...] дэлмэришэд[...] ажал хэрэг[...] фильм.

Москва. нойрсогты, [...] дитэ экран. [...] зар. Юртэ[...] мя». 22.35—[...] шеной реки[...] уран hайхан[...] ба 2-дохи [...]

ПЯТНИЦА, 9.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55— «Теплое место»—телезүжэг. 11.20— «Дохёогоо үгэгты, горнистнар!». 12.10— СССР-эй арадай артистка И. Богачева ба Түбэй телевидениин, Бүхэсоюзна радиогой Ехэ симфоническа оркестрэй концерт. 12.25— Мультфильмнүүд. 13.20— Шэнэ hонин. 15.15— Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильм. 16.45 — Уласхоорондын конкурсын лауреат В. Бакк наадаха. 17.20 —«Слово о Льве Толстом» — баримтата фильм. 18.20 — «Онтохондо айлшаар».

Улаан-Үдэ. 19.00—«Байгал» —мэдээсэлэй программа. 19.20 —Киноочерк.

Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм.

Улаан-Үдэ. 20.10 — Шэнэ hонин (буряадаар). 20.20 — «Ургаса хураалга-83».

Москва. 20.55— «Карастояновы»— дүрбэн серитэй уран hайханай фильм (4-дэхи сери). 22.00—«Время». 22.35— «Руде право» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР-эй ба СССР-суглуулагдамал командануд. ЧССР-hээ дамжуулагдаха. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Баримтата фильм. 9.35— «Ород арадай онтохон». 4-дэхи класс. 10.05 —«Англи хэлэн». 10.35 — «Ород арадай онтохон». 11.05 —ПТУ-гай hурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35— «Ород онтохонуудай геройнууд». 5-дахи класс. 12.05— «Шатарай hургуули». 12.40— «Ород онтохонуудай геройнууд». 13.10 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.20— «Гоё hайханиие ойлгодогоор хүмүүжүүлгэ». Уран зураг. 13.50 — «Англи хэлэн». 14.20— А. Федэй ажабайдалай ба зохёохы ябуулгын хуудаhанууд. 15.05 — hурагшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 15.50— Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 18.00— «Театрай уулзалга».

Москва. 19.00— «Манай саад».

Улаан-Үд[э]. [...] очерк.

Москва. [...] Национальн[...] хэ сүлөөгэй [...] телевидени[...]

Улаан-Үд[э]. [...] тэ забhарла[...]

Москва. [...] нойрсогты; [...] «Эжын hург[...] Кныштэнэй [...] самбль дуу[...] мя». 22.35—[...] ки...»—уран [...] 23.40—«Волг[...] нууд зэдэлн[...] лоор СССР-[...] намо» (М)—[...]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54—54, зам. редактора—2-68-08, зам редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86 советского строительства и быта—2-69-58 культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Го[сударственного комитета Бурятской АССР по] делам издательств, полиграфии и [книж]ной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ле[...] Н-03595. Заказ № 204. Индекс [...]